

Projekt

z dnia 6 marca 2017 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RYBNIKA**

z dnia 2017 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla
Miasta Rybnika na lata 2017-2023”**

Na podstawie:

- art. 12 pkt 9c w zw. z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 814, ze zmianami), art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 645, ze zmianami)

na wniosek Prezydenta Miasta, po zaopiniowaniu przez Komisję Zdrowia i Pomocy Społecznej

Rada Miasta Rybnika

uchwała:

§ 1. Przyjąć „Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika na lata 2017-2023” w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Rybnika

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Miasta Rybnika

z dnia 2017 r.

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY DLA MIASTA RYBNIKA NA LATA 2017-2023

**PUP RYBNIK
2017**

Spis treści

Wstęp.....	2
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza Miasta Rybnika i powiatu rybnickiego	3
1.1. Uwarunkowania demograficzne, ekonomiczne i edukacyjne.....	4
1.2. Sytuacja na lokalnym rynku pracy.....	12
1.2.1. Liczba i struktura podmiotów gospodarczych oraz struktura zatrudnienia.....	12
1.2.2. Liczba i struktura zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy.....	19
1.2.3. Liczba i struktura ofert pracy zgłaszanych do PUP Rybnik.....	31
2. Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika	38
2.1. Cel główny programu, kierunki działań i cele strategiczne.....	38
2.2. Harmonogram realizacji zadań	39
3. Efekty Programu	47
4. Źródła finansowania	47
5. Monitorowanie Realizacji Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika na lata 2017-2023	47
6. Postanowienia końcowe	51
7. Bibliografia.....	52
8. Netografia.....	53
9. Spis rysunków, wykresów i tabel.....	54

Wstęp

Opracowanie programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy jest zadaniem samorządu, wynikającym z artykułu 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2017-2023 (zwany dalej Programem) obejmuje zadania zaplanowane do realizacji w kolejnych 7 latach.

Ta perspektywa czasowa jest tożsama z przyjętą do realizacji strategią rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Rybniku, zawartą w *Polityce Społecznej Miasta Rybnika 2023+*. Program jest również jej integralną częścią. Celem opracowania i realizacji powyższego programu jest dążenie do likwidacji rozwarstwień i polaryzacji społecznych poprzez wyrównywanie szans w dostępie do pracy, ograniczenie ekskluzji społeczno-zawodowej, umożliwienie mieszkańcom indywidualnej samorealizacji zawodowej.

Realizacja zadań zaplanowanych w niniejszym Programie zależy w dużej mierze od środków, jakimi Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku będzie dysponował w latach 2017-2023. Na wysokość budżetu składają się środki z Funduszu Pracy obliczone na podstawie algorytmu oraz na bieżąco pozyskiwane z rezerw ministra właściwego ds. pracy i Marszałka Województwa, a także środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego, a także z innych źródeł. Należy dodać, że PUP realizuje również zadania związane z rehabilitacją zawodową osób niepełnosprawnych, w tym finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

1. Sytuacja społeczno-gospodarcza Miasta Rybnika i powiatu rybnickiego

Lokalny rynek pracy można określić, jako ogół wzajemnych zależności i oddziaływań poszczególnych podmiotów rynku, dziejący się na określonym terenie (miasto, powiat) z jego historią, infrastrukturą, kapitałem ludzkim, położeniem geopolitycznym, z wizją rozwoju strategicznego lub jej brakiem. Powyższy układ zmiennych w różnym stopniu wpływa na dynamikę procesów dziejących się na danym terenie. Innymi słowy świadome, celowe działania, poparte znajomością zasad kształtujących współczesny rynek, bez wątpienia pozytywnie wpływają na jego rozwój. Dochodzenie stron do wspólnych porozumień należy tutaj rozumieć jako dostosowanie kwalifikacji, umiejętności, ze strony pracowników do potrzeb i wymogów pracodawców, osiąganę poprzez odpowiednie przygotowanie zawodowe poparte umiejętnością negocjowania, odpowiedniego komunikowania się i nabywania kompetencji zawodowych. Bardzo istotne są także działania pracodawców: współpraca ze szkołami, uczelniami, urzędami pracy, programy stypendialne, stażowe, adaptacyjne, prowadzenie szkoleń dla nowych pracowników itp.

Można w tym miejscu zadać pytanie, czy jest możliwe pełne zharmonizowanie stron rynku pracy. Z pewnością nie całkowicie i to nawet w okresie gdy dana gospodarka dobrze się rozwija. Należy jednak dołożyć wszelkich starań ograniczających – najbardziej szkodliwe i kosztowne - bezrobocie strukturalne. Ograniczenie liczby bezrobotnych do bezrobocia frykcyjnego, powinno wpływać na poszanowanie przez pracowników swojego miejsca pracy, a na pracodawcach wymuszać dbanie nie tylko o rozwój ekonomiczny firmy, ale także o rozwój osobowy i zawodowy pracowników. Złożona „materia” jaką jest rynek pracy ze wszystkimi mechanizmami, procesami, oddziaływaniami poszczególnych podmiotów, nie pozwala jednoznacznie określić wszystkich sposobów skutecznego łagodzenia niedostosowań oraz wszystkich grup zawodowych mogących wpływać pozytywnie na harmonizowanie rynku pracy. Ze względu na wielość czynników trudnych do przewidzenia i zaplanowania, sprawa idealnego dopasowania potrzeb pracodawców i możliwości potencjalnych pracowników wydaje się być trudna do realizacji. Nie należy oczywiście zaprzestać działań, a wręcz odwrotnie należy je zintensyfikować i w jeszcze większym stopniu profesjonalizować. Działania pozostawione swojemu biegowi mają niekorzystny wpływ na lokalne zasoby ludzkie i gospodarcze. Bardzo ważnym ogniwem pośredniczącym pomiędzy obiema stronami rynku pracy i równoważącym je, bez wątpienia powinien być urząd pracy. Mając na uwadze powyższe założenia PUP Rybnik opracował Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2017-2023, którego celem identyfikacja podstawowych obszarów spójności między zapotrzebowaniem na kwalifikacje i umiejętności ze strony

pracodawców, a potrzebami zgłaszanymi przez osoby bezrobotne. Efektem opracowanego programu będzie lepsze zharmonizowanie strony popytowej i podażowej lokalnego rynku pracy.

1.1. Uwarunkowania demograficzne, ekonomiczne i edukacyjne

Jak już wspomniano ważnym elementem lokalnego rynku pracy jest miasto: jego otoczenie, umiejscowienie, charakter, wielkość, rozwój gospodarczy itp. PUP Rybnik swym zasięgiem obejmuje Rybnik i powiat rybnicki. W celu uzyskania pełnego oglądu na specyfikę i złożoność działań Urzędu, dokonana poniżej analiza dotyczy również powiatu rybnickiego.

Ogólna charakterystyka Miasta Rybnika

Miasto Rybnik, położone jest w południowo-zachodniej części województwa śląskiego i stanowi główny ośrodek Aglomeracji Rybnickiej. Jest to miasto o powierzchni 148 km² zamieszkiwane przez około 140 tys. mieszkańców. Rybnik graniczy z miastami Radlin, Rydułtowy (powiat wodzisławski) i Żory (miasto na prawach powiatu) oraz gminami Kuźnia Raciborska (powiat raciborski), Pilchowice (powiat gliwicki), Czerwionka-Leszczyny, Świerklany, Jejkowice, Gaszowice, Lyski (powiat rybnicki), Marklowice (powiat wodzisławski). Rybnik stanowi węzłowy ośrodek aglomeracji rybnickiej i jest korzystnie zlokalizowany pod względem zasięgu bezpośredniego oddziaływania autostrady A1 (przebiegającej wzdłuż wschodniej granicy miasta) i pośrednio autostrady A4 (przebiegającej w odległości 15 km od północnych granic miasta). Uwarunkowania te stwarzają dogodne warunki rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Na przestrzeni 20 lat Rybnik ugruntował swoją pozycję lidera w regionie.

Z górniczego ośrodka przemysłowego przekształcił się w nowoczesne centrum o dużym znaczeniu ekonomicznym, edukacyjnym i kulturalnym. Zmiany, jakie zaszły w tym czasie, bezpośrednio wpłynęły na aktualny wizerunek miasta, które jest postrzegane, jako wzorcowy model pomyślnie zakończonej restrukturyzacji.

W 2011 roku w rankingu „Rzeczpospolitej” Miasto Rybnik uplasowało się na 10 miejscu w kategorii „Najlepsze miasto” jak również otrzymało tytuł najbardziej innowacyjnego miasta, świadczący o realizacji w mieście przedsięwzięć służących rozwojowi informatycznemu miasta¹.

¹ Informacje pochodzą ze strony internetowej miasta Rybnik: <http://www.rybnik.eu/>

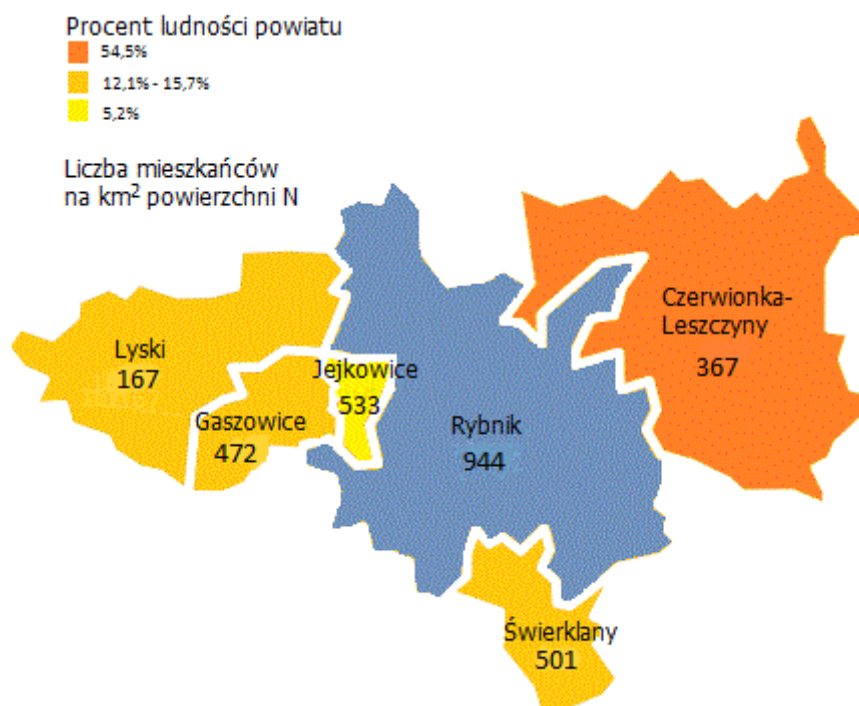
Ogólna charakterystyka powiatu rybnickiego

Powiat rybnicki leży w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. W obecnym układzie administracyjnym został utworzony 1 stycznia 1999 r. na mocy reformy administracyjnej. Jest to teren o powierzchni 224 km², i zamieszkiwany jest przez około 76 tys. ludności. W jego obrębie znajduje się pięć gmin: Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Świerklany (Miasto Rybnik stanowi odrębny powiat). Na terenie powiatu współistnieje przemysł i rolnictwo. Obszar powiatu, mimo iż położony w rejonie eksploatacji górniczej nie jest pozbawiony walorów przyrodniczych i turystycznych. Aktywny wypoczynek umożliwiają szlaki rowerowe łączące atrakcyjne dla zwiedzających miejsca: drewniane kościółki z XVI-XVIII wieku, zabytki techniki, żerowiska bobrów, pomniki przyrody. Należy podkreślić, że część gmin powiatu rybnickiego leży w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. W ostatnich latach powiat bardzo prężnie się rozwija i jest miejscem atrakcyjnym dla inwestorów (przykładem może być otwarcie w Stanowicach w dniu 5.05.2015 r. fabryki amerykańskiej sieci Tenneco - jednego z największych producentów oryginalnych układów kontroli emisji spalin i systemów kontroli jazdy). Atutem powiatu jest usytuowanie w pobliżu sieci najważniejszych dróg krajowych, w tym autostrad A1 i A4².

² Informacje pochodzą ze strony Starostwa Powiatowego w Rybniku: <http://www.starostwo.rybnik.pl/>

Ludność

Rysunek 1. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego i w Rybniku

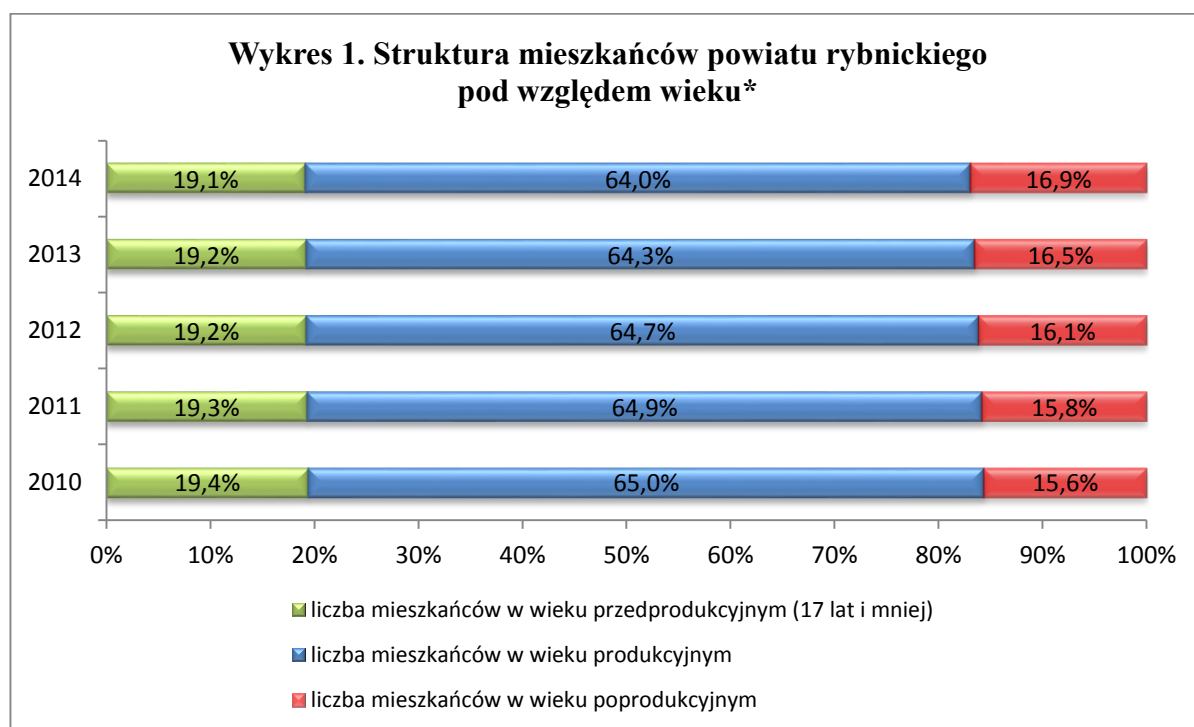
Według stanu z 31.12.2014 r.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Liczba mieszkańców powiatu rybnickiego wyniosła na koniec 2014 roku 77 150 osób, z czego nieco ponad połowę (50,6%) stanowiły kobiety. Miasto Rybnik w tym samym okresie było zamieszkiwane przez 140 052 osoby w tym ponad połowę (51,2%) stanowiły kobiety. Średnia gęstość zaludnienia w powiecie rybnickim jest niższa od średniej w województwie – wynosi 345 osoby na 1 km², podczas gdy średnia dla województwa śląskiego wynosi 372 osoby, a dla Miasta Rybnika 944 osób na 1 km². Największa gęstość zaludnienia występuje w gminie Jejkowice (533 osób na km²). W gminie Świerklany i Gaszowice gęstość zaludnienia wynosi odpowiednio 501 os./km² i 472 os./km². Najniższa gęstość zatrudnienia występuje w gminie Lyski (167 os./km²). Podczas gdy w gminie Czerwionka-Leszczyny zamieszkuje 54,5% mieszkańców powiatu, w pozostałych gminach udział mieszkańców gmin w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu, kształtuje się na poziomie nie wyższym niż 15,7% (gmina Świerklany). W gminie Lyski oraz w gminie Gaszowice mieszkało odpowiednio 12,4% oraz 12,1% mieszkańców powiatu. Najniższy procent mieszkańców został odnotowany w gminie Jejkowice (5,2%). Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu przedstawiono na rysunku nr 1.

W powiecie rybnickim liczba mieszkańców wzrosła o 235 osób (0,3%) w relacji do stanu na 31 grudnia 2013 r. Największy wzrost odnotowano w gminie Gaszowice (o 111 osób, tj. 1,2 %), Świerklany (o 110 osób, tj. 0,9%). Do wzrostu doszło również w gminie Jejkowice (o 36 osób, tj. 0,9%) oraz w gminie Lyski (o 30 osób, tj. 0,3%). W przypadku miasta Rybnika liczba mieszkańców spadła w stosunku do poprzedniego roku o 0,09% (tj. o 121 osób), a w przypadku Czerwionki-Leszczyn o 0,1% (tj. o 52 osoby).

Osoby w wieku produkcyjnym stanowią 64% mieszkańców powiatu rybnickiego. Na przestrzeni lat 2010-2014 udział tej grupy w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu malał. Odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2014 stopniowo wzrastał. Malał natomiast odsetek mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (z 19,4% do 19,1%). W roku 2013 udział osób z tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie mieszkańców utrzymywał się na stałym poziomie (19,2%), natomiast w 2014 r. ten odsetek znów zaczął maleć (19,1%). Strukturę wieku mieszkańców powiatu rybnickiego ilustruje wykres nr 1.

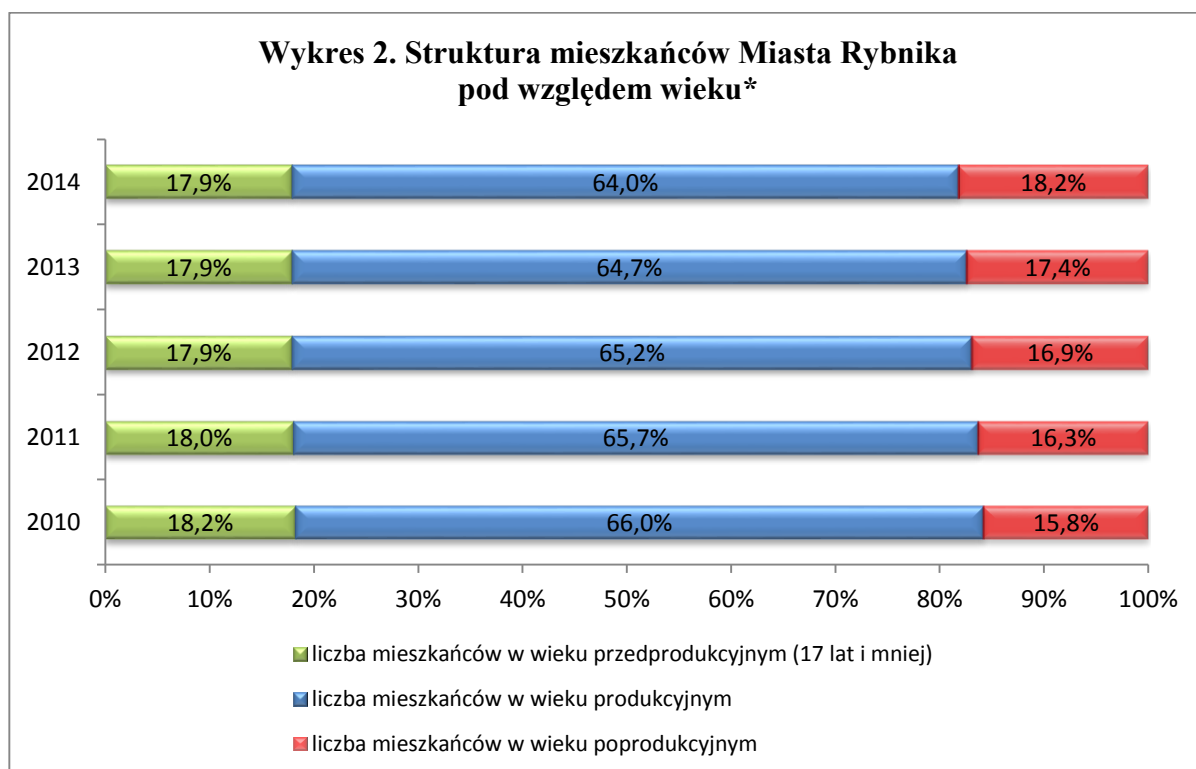

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl> oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS”, wykonany przez Biostat.

Zmiany w strukturze mieszkańców Rybnika odzwierciedlają trend ogólnokrajowy. W roku 2010 osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 66% ogółu, a liczba ta stale się zmniejszała, aby w roku 2014 osiągnąć 64%. W przeciągu 4 lat nieustannie wzrastał odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym (od 15,8% w roku 2010 do 18,2% w roku 2014). Na przestrzeni lat 2010-2011 udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie

mieszkańców Miasta Rybnika stopniowo malał, po czym w latach 2012-2014 utrzymywał się na stałym poziomie (17,9%). Strukturę wieku mieszkańców Rybnika ilustruje wykres nr 2.

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl> oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS”, wykonany przez Biostat.

Migracje

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności na pobyt stały są migracje, zarówno wewnętrzne - rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zewnętrzne. W powiecie rybnickim na przestrzeni ostatnich lat (od 2010 do 2014 r.) saldo migracji było dodatnie. Oznacza to, że więcej osób przyjeżdżało na teren powiatu niż z niego wyjeżdżało. Dominującą formą migracji były zameldowania z miast. W latach 2010-2014 w wyniku migracji liczba mieszkańców powiatu rybnickiego wzrosła o 782 osoby. W przypadku Miasta Rybnika saldo migracji było ujemne i na przełomie lat 2010-2014 wyniosło 2092 osoby, a najczęstszą formą migracji były wymeldowania do innych miast. Ujemny bilans migracji odnotowany został w gminie Czerwionka-Leszczyny (156 osób). Do gmin, w których zanotowano najwyższy dodatni bilans migracji należą: Świerklany (355 osób), Gaszowice (301 osób), Lyski (161 osób) oraz Jejkowice (121 osób). Saldo migracji na przestrzeni lat 2010-2014 w powiecie rybnickim oraz w mieście Rybniku przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Saldo migracji dla powiatu rybnickiego i Miasta Rybnika w latach 2010-2014*

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat rybnicki	178	161	174	63	206
Czerwionka-Leszczyny	-43	-13	-49	-39	-12
Gaszowice	91	66	58	-2	88
Jejkowice	33	12	26	31	19
Lyski	22	23	24	56	36
Świerklany	75	73	115	17	75
Miasto Rybnik	-394	-347	-444	-577	-330

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres. Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl> oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS”, wykonany przez Biostat.

Szczegółowy rozkład liczby osób, które zameldowały i wymeldowały się w latach 2010-2014 w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego i Miasta Rybnika przedstawia poniższa tabela. Największy ruch osób w powiecie rybnickim wystąpił w latach 2012 i 2013 – łącznie zameldowało się i wymeldowało odpowiednio 1 936 i 2 115 osób. W przypadku Miasta Rybnika łącznie najwięcej osób zameldowało się i wymeldowało w latach 2011 i 2012 (odpowiednio 2 599 i 2 646 osób).

Tabela 2. Ruch migracyjny w gminach powiatu rybnickiego oraz Mieście Rybniku w latach 2010-2014*

Jednostka terytorialna	zameldowania ogółem					wymeldowania ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat rybnicki	1005	1016	1055	1089	1003	827	855	881	1026	797
Czerwionka-Leszczyny	418	459	462	488	476	461	472	511	527	488
Gaszowice	178	166	173	150	149	87	100	115	152	61
Jejkowice	70	77	62	77	58	37	65	36	46	39
Lyski	125	120	110	187	126	103	97	86	131	90
Świerklany	214	194	248	187	194	139	121	133	170	119
Miasto Rybnik	1092	1126	1101	1006	1038	1486	1473	1545	1583	1368

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres. Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl> oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS” – Biostat.

Edukacja

Rybnik i powiat rybnicki są stosunkowo dużym ośrodkiem edukacyjnym zaspakajającym podstawowe potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży, co pokazują poniższe tabele.

Tabela 3. Dane dotyczące szkolnictwa w Rybniku w latach 2013-2014

SZKOLNICTWO	2013/14
Szkoły podstawowe	29
w tym specjalne	2
Uczniowie szkół podstawowych	7634
Szkoły gimnazjalne	20
w tym specjalne	3
Uczniowie szkół gimnazjalnych	4175
Zasadnicze szkoły zawodowe	10
Licea ogólnokształcące	17
Licea profilowane	1
Technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne	10
Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	8015
Szkoły policealne	19
Uczniowie szkół policealnych	1590

Źródło: http://stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_miast/miasto_rybnik.pdf

Najważniejsze placówki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe to: Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych, Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół Nr 5, Zespół Szkół Nr 6 oraz Rybnickie Centrum Edukacji Zawodowej Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz Praktycznego³.

Na uwagę zasługuje jedyny w Polsce Zespół Szkół Wyższych, który tworzą zamiejscowe ośrodki największych uczelni regionu: Politechnika Śląska, Uniwersytet Ekonomiczny

³ R.Geisler, M.Geisler, (red.), Zawodowiec – przyszłościowiec wyzwaniem dla rybnickiego rynku kształcenia zawodowego, Miasto rybnik 2010 s. 5.

w Katowicach (wcześniej również Uniwersytet Śląski). Miasteczko akademickie zapewnia docelowo miejsca dla 2100 studentów, kształcących się na kierunkach technicznym, humanistycznym i ekonomicznym⁴.

W mieście znajduje się także Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia oraz szkoła wielozawodowa Izby Rzemieślniczej.

Z kolei sytuację dotyczącą szkolnictwa w powiecie rybnickim przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Dane dotyczące szkolnictwa w powiecie rybnickim w roku szkolnym 2013-14

SZKOLNICTWO W ROKU SZKOLNYM 2013/14	
Szkoły podstawowe	25
w tym specjalne	1
Gimnazja	13
w tym specjalne	1
Szkoły ponadgimnazjalne	5
Uczniowie w szkołach: podstawowych	4500
w tym specjalnych	36
gimnazjalnych	2128
w tym specjalnych	27
zasadniczych szkołach zawodowych	220
liceach ogólnokształcących	161
liceach profilowanych	0
technikach i ogólnokształcących szkołach artystycznych	298
policealnych	0

Źródło: http://stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_powiatow/powiat_rybnicki.pdf

Liczba szkół z terenu powiatu rybnickiego w latach 2012-2014 nie uległa zmianie.

⁴ Dane pochodzą ze strony serwisu miejskiego Rybnik.eu: <http://www.rybnik.pl/index.php?id=281>

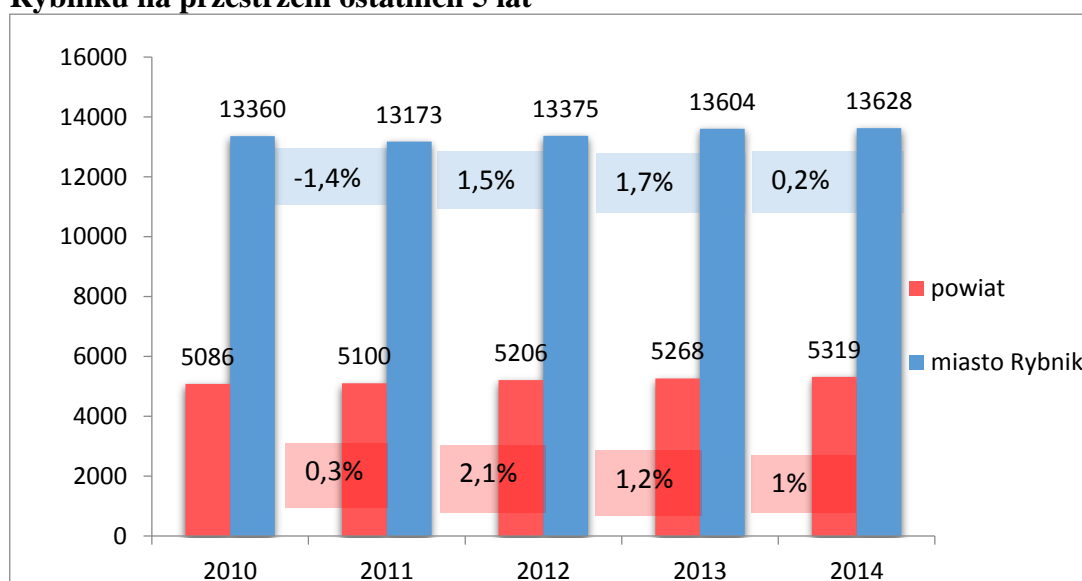
1.2. Sytuacja na lokalnym rynku pracy

1.2.1. Liczba i struktura podmiotów gospodarczych oraz struktura zatrudnienia

Przedsiębiorczość

Na koniec 2014 roku w rejestrze REGON powiatu rybnickiego zarejestrowanych było 5 319 podmiotów gospodarczych. Tendencja wzrostowa (wzrost o 293 jednostki gospodarcze) nastąpiła w 2010 roku i trwała do końca rozpatrywanego okresu. W Mieście Rybniku liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2010-2011 spadła z 13 360 do 13 173 jednostek gospodarczych (spadek o 1,4%). Od roku 2012 odnotowujemy stały wzrost zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Odpowiednio: w 2012 r. - 13 375 jednostek gospodarczych (wzrost o 1,5%), w 2013 r. - 13 604 jednostek gospodarczych (wzrost o 1,7%), w 2014 r. - 13 628 jednostek gospodarczych (wzrost o 0,2%). Szczegółowe dane ilustruje wykres nr 3.

Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na przestrzeni ostatnich 5 lat

Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl> oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS”, wykonany przez Biostat.

Rozkład liczby podmiotów zarejestrowanych w powiecie rybnickim jest zróżnicowany w obrębie poszczególnych gmin. Gmina Czerwionka-Leszczyny wyróżnia się największą liczbą podmiotów gospodarczych, znajduje się tam 2 651 j. gospodarczych, co przekłada się na skoncentrowanie jednostek gospodarczych na poziomie 23 jednostek gospodarczych na km² powierzchni powiatu. Dużą liczbą jednostek gospodarczych charakteryzują się również gminy: Świerklany (926 j. gospodarczych; 39 j. gosp./km²) oraz Gaszowice (713 j. gospodarczych;

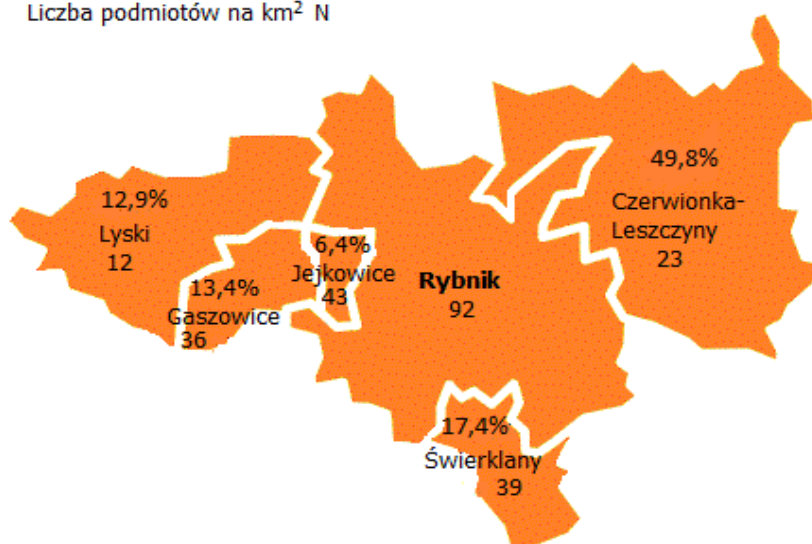
36 j. gosp./km²). W gminie Lyski, funkcjonuje 688 j. gospodarczych (12 j. gosp./km²), w gminie Jejkowice 341 podmiotów gospodarczych (43 j. gosp./km²).

Na terenie całego powiatu rybnickiego funkcjonuje 5 319 podmiotów gospodarczych (24 j. gospodarczych na km²), podczas gdy w Mieście Rybniku znajduje się 13 628 podmiotów gospodarczych, a ich skoncentrowanie na terenie miasta wynosi 92 j. gospodarcze na km². Dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim w podziale według gmin oraz w mieście Rybniku ilustruje rysunek nr 2.

Rysunek 2. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego oraz w Mieście Rybniku

Udział podmiotów gminy w ogólnej
liczbie podmiotów w powiecie N%

Liczba podmiotów na km² N

Według stanu z 31.12.2014 r.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Głównym obszarem działalności podmiotów gospodarczych zarówno w powiecie rybnickim, jak i w Rybniku jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G). Ten rodzaj działalności prowadzi około 30% podmiotów w powiecie oraz 29,1% podmiotów w Rybniku. W powiecie rybnickim około 12,8% firm działa w budownictwie (sekcja F), a 10,8% powiatowych firm zajmuje się przetwórstwem przemysłowym (sekcja C). Dodatkowo, co najmniej 7,4% przedsiębiorstw zajmuje się działalnością w obszarze sekcji H (transport i gospodarka magazynowa), w sekcji S i T (pozostała działalność usługowa) działa 7,6% podmiotów, działalnością profesjonalną naukową i techniczną – sekcja M – zajmuje się 6,3% przedsiębiorstw. W pozostałych sekcjach funkcjonuje nie więcej niż 5,0% podmiotów. W Rybniku budownictwem (sekcja F) zajmuje się 12,8% przedsiębiorstw, 9,3% przedsiębiorstw prowadzi działalność

w sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa oraz techniczna), a 8,2% podmiotów działa w branży przetwórstwa przemysłowego (sekcja C). Firmy zajmujące się pozostałą działalnością usługową (sekcja S i T) stanowiły 6,1%, transportem i gospodarką magazynową (sekcja H) stanowiły 5,8%, natomiast opieką zdrowotną (sekcja Q) zajmowało się 5,3% firm działających w mieście. W pozostałych sekcjach działało mniej niż 5,0% przedsiębiorstw. W powiecie rybnickim w 2014 roku liczba jednostek gospodarczych wzrosła. Największy wzrost nastąpił w sekcjach S i T – pozostała działalność usługowa (29 podmiotów) oraz w sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (20 podmiotów). Znaczący wzrost nastąpił również w sekcjach C – przetwórstwo przemysłowe (16 podmiotów). Do spadku liczby doszło w dziewięciu sekcjach. Największy spadek odnotowano w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; 10 podmiotów) oraz w sekcji K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa; 7 podmiotów). Ogółem liczba podmiotów gospodarczych w 2014 roku wzrosła o 1% (51 podmioty gospodarcze). W Mieście Rybniku także doszło do wzrostu jednostek gospodarczych zarejestrowanych w głównych obszarach działalności. Do największego wzrostu doszło w sekcji M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (46 podmiotów) oraz w sekcji S i T (pozostała działalność usługowa; o 40 podmiotów). Największe spadki zostały odnotowane w przypadku sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; spadek o 61 podmioty) oraz w sekcji F (budownictwo; spadek o 20 podmiotów). Ogółem liczba podmiotów gospodarczych w 2014 roku w Mieście Rybniku wzrosła o 0,2% (24 podmioty gospodarcze).

Tabela 5. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku według sekcji PKD

Obszar działalności		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie		Struktura podmiotów w mieście		Przyrost w skali roku w mieście	
		N	%	N	%	N	%	N	%
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	104	2,0%	-2	-1,9%	96	0,7%	-1	-1,0%
B	Górnictwo i wydobywanie	11	0,2%	1	10%	11	0,1%	-1	-8,3%
C	Przetwórstwo przemysłowe	572	10,8%	16	2,9%	1119	8,2%	3	0,3%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	0,1%	-1	-20%	18	0,1%	0	0,0%
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami	31	0,6%	-1	-3,1%	42	0,3%	-1	-2,3%

	i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją								
F	Budownictwo	679	12,8%	-3	-0,4%	1750	12,8%	-20	-1,1%
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1574	30%	-10	-0,6%	3971	29,1%	-61	-1,5%
H	Transport i gospodarka magazynowa	393	7,4%	-4	-1%	789	5,8%	-12	-1,5%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	190	3,6%	-2	-1%	475	3,5%	11	2,4%
J	Informacja i komunikacja	103	2,0%	0	0,0%	356	2,6%	12	3,5%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	135	2,5%	-7	-4,9%	442	3,2%	-13	-2,9%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	169	3,2%	9	5,6%	477	3,5%	16	3,5%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	334	6,3%	20	6,4%	1267	9,3%	46	3,8%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	106	2%	6	6%	368	2,7%	13	3,7%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	39	0,7%	0	0,0%	34	0,2%	0	0,0%
P	Edukacja	176	3,3%	0	0,0%	519	3,8%	-3	-0,6%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	182	3,4%	1	0,6%	728	5,3%	-11	-1,5%
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	111	2,1%	-1	-0,9%	326	2,4%	6	1,9%
S i T	Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	405	7,6%	29	7,7%	840	6,1%	40	5%
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0,02%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
	Ogółem	5319	100%	51	1%	13628	100%	24	0,2%

Według stanu z 31.12.2014 r.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Zarówno w powiecie rybnickim, jak i w Rybniku przeważają mikro- (do 9 pracowników) i małe przedsiębiorstwa (10-49 pracowników). Przedsiębiorstwa zatrudniające 50-249

pracowników stanowią 0,6% ogółu zarejestrowanych podmiotów w powiecie i 0,8% w Rybniku. W porównaniu do stanu z 2013 roku w powiecie wzrosła liczba mikroprzedsiębiorstw (o 48 podmiotów - 1%), liczba małych przedsiębiorstw (o 2 podmioty – 1%). Przybyło także jedno duże przedsiębiorstwo liczące 250-999 pracowników. Niezmienna została liczba średnich oraz dużych przedsiębiorstw, liczących ponad 1000 pracowników. W Mieście Rybniku liczba mikro- i małych przedsiębiorstw wzrosła (o odpowiednio 19 podmiotów - 0,1% i o 8 podmiotów – 1,3%), podczas gdy ilość średnich przedsiębiorstw zmniejszyła się (o 2 podmioty - 1,7%). Liczba dużych przedsiębiorstw zatrudniających 250-999 pracowników zmniejszyła się o 7,1% (1 przedsiębiorstwo), natomiast liczba podmiotów, zatrudniających powyżej 1000 pracowników nie uległa zmianie. Dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów w podziale według klas wielkości ilustruje tabela nr 6.

Tabela 6. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku według klas wielkości

Klasa wielkości przedsiębiorstwa		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie		Struktura podmiotów w mieście		Przyrost w skali roku w mieście	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Mikro przedsiębiorstwa	0-9 prac.	5088	95,7%	48	1%	12873	94,5%	19	0,1%
Małe przedsiębiorstwa	10-49 prac.	193	3,6%	2	1%	626	4,6%	8	1,3%
Średnie przedsiębiorstwa	50-249 prac.	34	0,6%	0	0,0%	115	0,8%	-2	-1,7%
Duże przedsiębiorstwa	250-999 prac.	4	0,1%	1	33,3%	13	0,1%	-1	-7,1%
	1000 i więcej prac.	0	0,0%	0	0,0%	1	0,0%	0	0,0%
Ogółem		5319	100%	51	1%	13604	100%	24	0,2%

Według stanu z 31.12.2014 r.

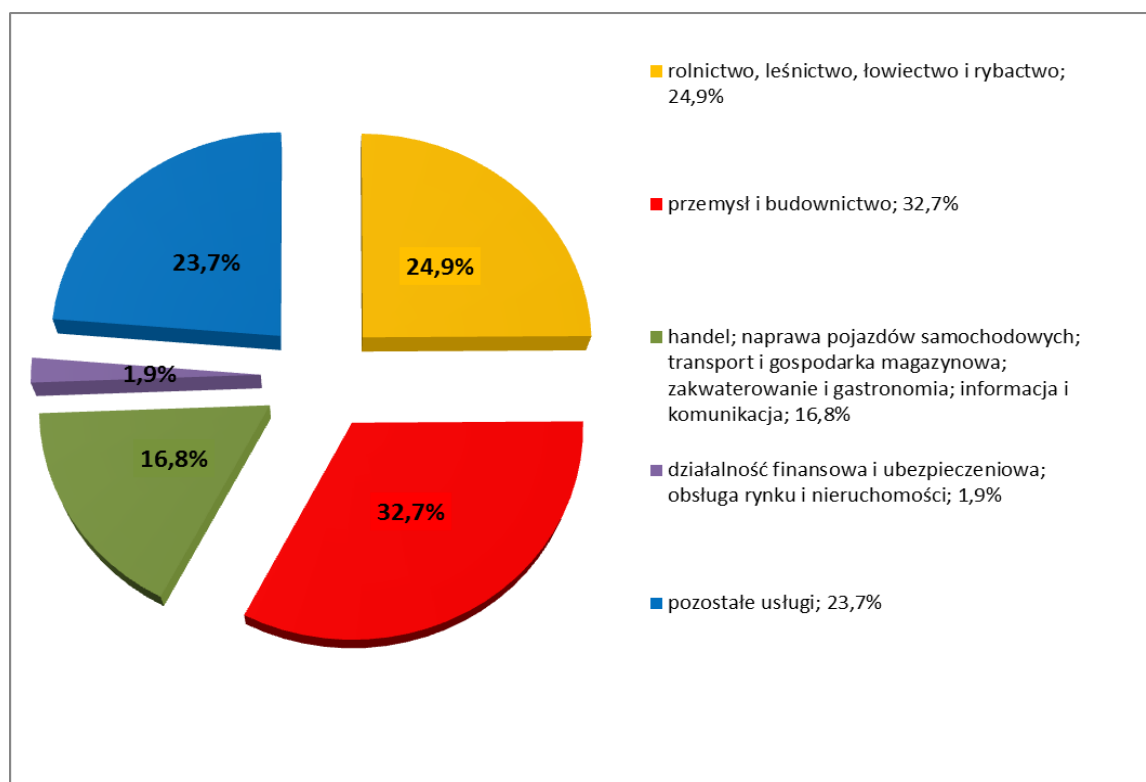
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Struktura zatrudnienia

W końcu 2014 roku w powiecie rybnickim liczba pracujących wyniosła 10 704 osób, co w relacji do roku poprzedzającego oznacza wzrost o 124 osoby. W gronie pracujących mieszkańców powiatu 51,5% stanowiły kobiety. Najwięcej osób pracujących odnotowano w sekcjach przemysłu i budownictwa (32,7%), rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (24,9%) oraz pozostałych usług (23,7%). W pozostałych działach gospodarki pracowało nie więcej niż 16,8% ogółu zatrudnionych. W porównaniu do poprzedniego roku wzrost liczby

osób pracujących odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych; transporcie i gospodarce magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomii; informacji i komunikacji (o 1,1 pkt. procentowy). Spadek zatrudnionych odnotowany został z kolei w dziale przemysł i budownictwo (o 0,7 pkt. procentowy), pozostałe usługi (o 0,3 pkt. procentowe) oraz w dziale rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 0,2 pkt. procentowe). W działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości procent pracujących utrzymuje się na stałym poziomie - 1,9%.

Wykres 4. Pracujący w powiecie rybnickim wg grup sekcji PKD w końcu 2014 roku

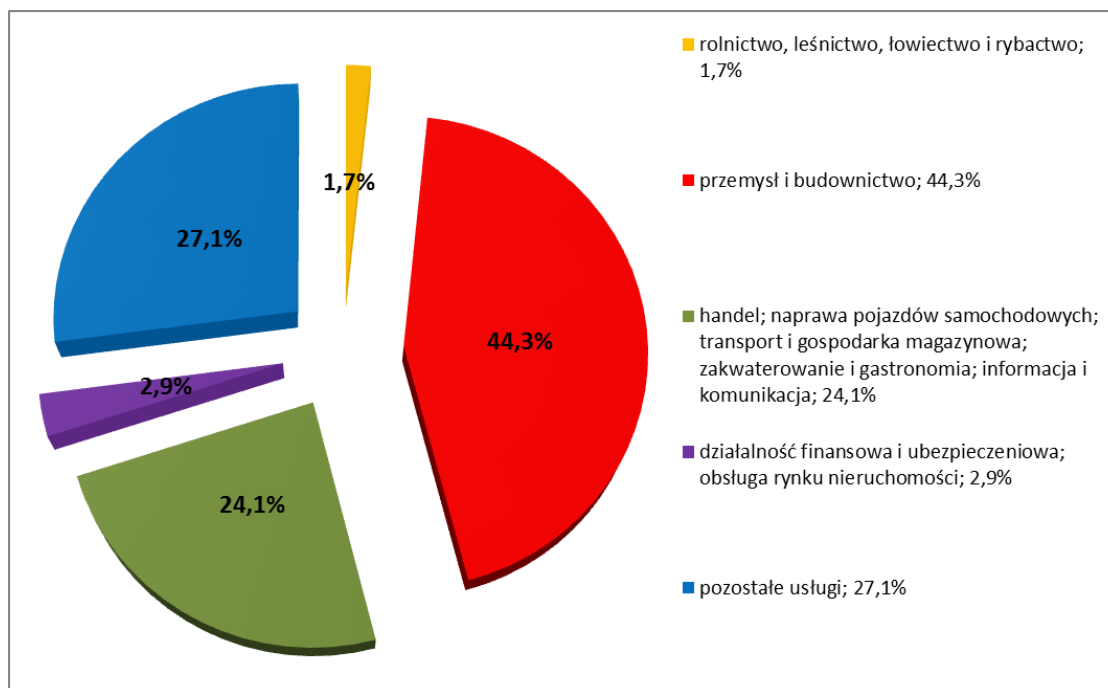
Według stanu z 31.12.2014 r.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

W końcu 2014 roku w Mieście Rybniku liczba pracujących wyniosła 40 557 osób (42,7% stanowiły kobiety), co w relacji do roku poprzedzającego oznacza spadek o 379 osób. Najwięcej osób pracujących odnotowano w sekcjach przemysłu i budownictwa (44,3%), pozostałych usługach (27,1%) oraz w dziale handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji (24,1%). W pozostałych działach gospodarki pracowało nie więcej niż 2,9% ogółu pracujących. W porównaniu do wcześniejszego roku wzrost liczby zatrudnionych odnotowano w dziale handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji (o 1,3 pkt.

procentowego). Nieznaczny wzrost odnotowano także w dziale rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 0,1 pkt. procentowego). Spadek w liczbie pracujących z kolei zauważono w działach: przemysł i budownictwo (o 1 pkt. procentowy), pozostałe usługi (o 0,2 pkt. procentowe) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości (o 0,2 pkt. procentowe). Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Pracujący w Mieście Rybniku wg grup sekcji PKD w końcu 2014 roku

Według stanu z 31.12.2014 r.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Odsetki pracujących mieszkańców powiatu rybnickiego i Miasta Rybnika w poszczególnych grupach sekcji PKD porównano do odpowiednich liczebności w województwie śląskim i całym kraju. Powiat rybnicki wyróżnia się szczególnie wysokim zatrudnieniem w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie oraz relatywnie niskim zatrudnieniem w pozostałych. W Mieście Rybniku w porównaniu do województwa oraz kraju wysoki poziom zatrudnienia występuje w przemyśle i budownictwie, natomiast stosunkowo niskie zatrudnienie zostało odnotowane w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie. Omawiane dane znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 7. Pracujący w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na koniec 2014 roku wg grup sekcji PKD w porównaniu do innych lokalizacji

Lokalizacja	rolnictwo leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	handel; naprawa pojazdów samochodowych ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	działalność finansowa i ubezpieczenio wa; obsługa rynku nieruchomości	pozostałe usługi
Polska	21,1%	27,0%	19,0%	3,9%	29,0%
woj. śląskie	7,8%	38,6%	20,0%	3,7%	29,8%
powiat rybnicki	24,9%	32,7%	16,8%	1,9%	23,7%
Rybnik	1,7%	44,3%	24,1%	2,9%	27,1%

Według stanu z 31.12.2014 r.

Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

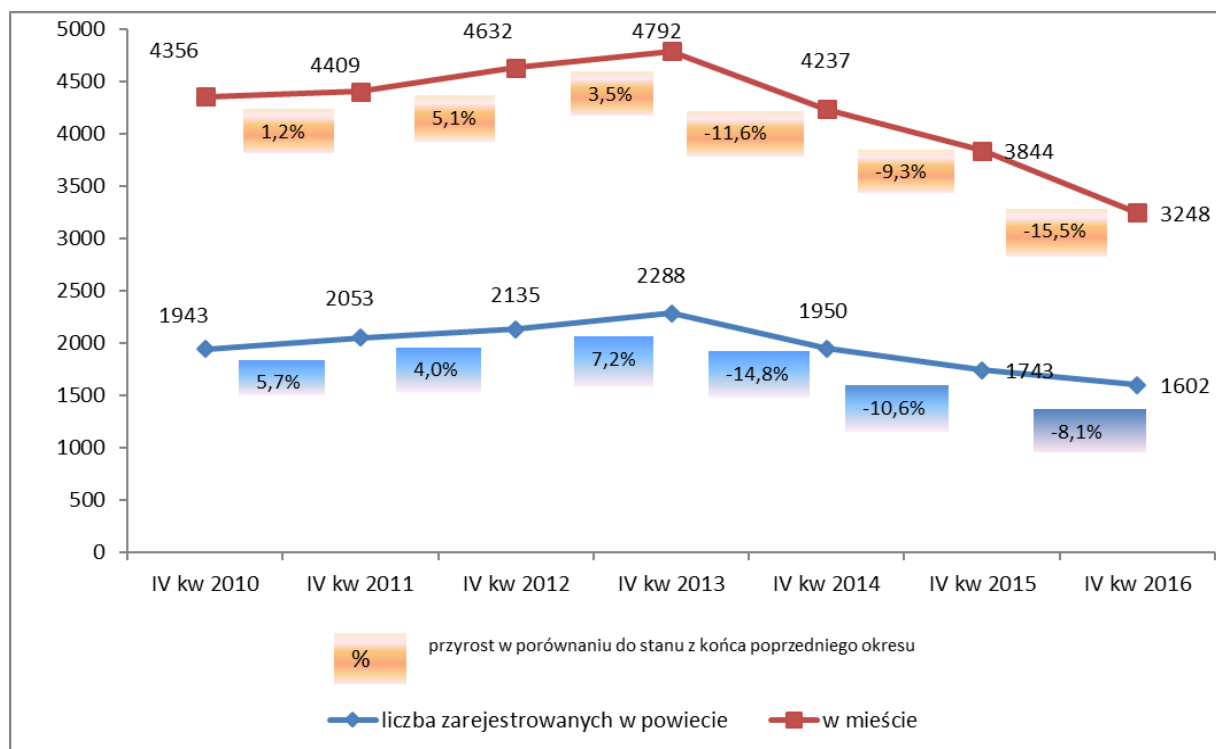
1.2.2. Liczba i struktura zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy

W ostatnich kilkunastu latach zmienił się dominujący sektor gospodarki Rybnika. Miasto, w którym lokalny rynek pracy tworzyły rodzinne firmy oraz trzy kopalnie, na skutek przeprowadzonych inwestycji, zmieniło się w centrum handlowo-usługowe. Likwidacja kopalń oraz przebranżowienie zakładów produkcyjnych spowodowały ogromne zmiany na rynku edukacyjnym i rynku pracy. Na początku lat 90-tych znacznie wzrosła liczba zarejestrowanych kobiet ze względu na likwidację kilku „sfeminizowanych” pod względem zatrudnienia firm. Z kolei likwidacja górniczych i okołogórniczych miejsc pracy miała wpływ na wzrost bezrobocia mężczyzn. Kryzys w latach 2000-2002 spowodował wzrost ogólnej liczby bezrobotnych, w tym osób z wyższym wykształceniem, prawie w każdym zawodzie i specjalizacji. Wszystkie wymienione powyżej czynniki miały decydujący wpływ na sytuację na współczesnym, dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Niedopasowane, często zdezaktualizowane kwalifikacje osób bezrobotnych mają bezpośredni przekład nie tylko na poziom, ale i strukturę bezrobocia. Lata doświadczeń Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku pozwoliły wypracować określone standardy i metody pozwalające na aktywną pomoc głównym aktorom lokalnego rynku pracy.

Bezrobocie

Na koniec IV kwartału 2016 roku w powiecie rybnickim zarejestrowanych było 1 602 osób bezrobotnych, z czego 64,7% stanowiły kobiety. W przypadku Miasta Rybnika na koniec IV kwartału 2016 roku zarejestrowanych było 3248 bezrobotnych, a 64,8% z nich stanowiły kobiety. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

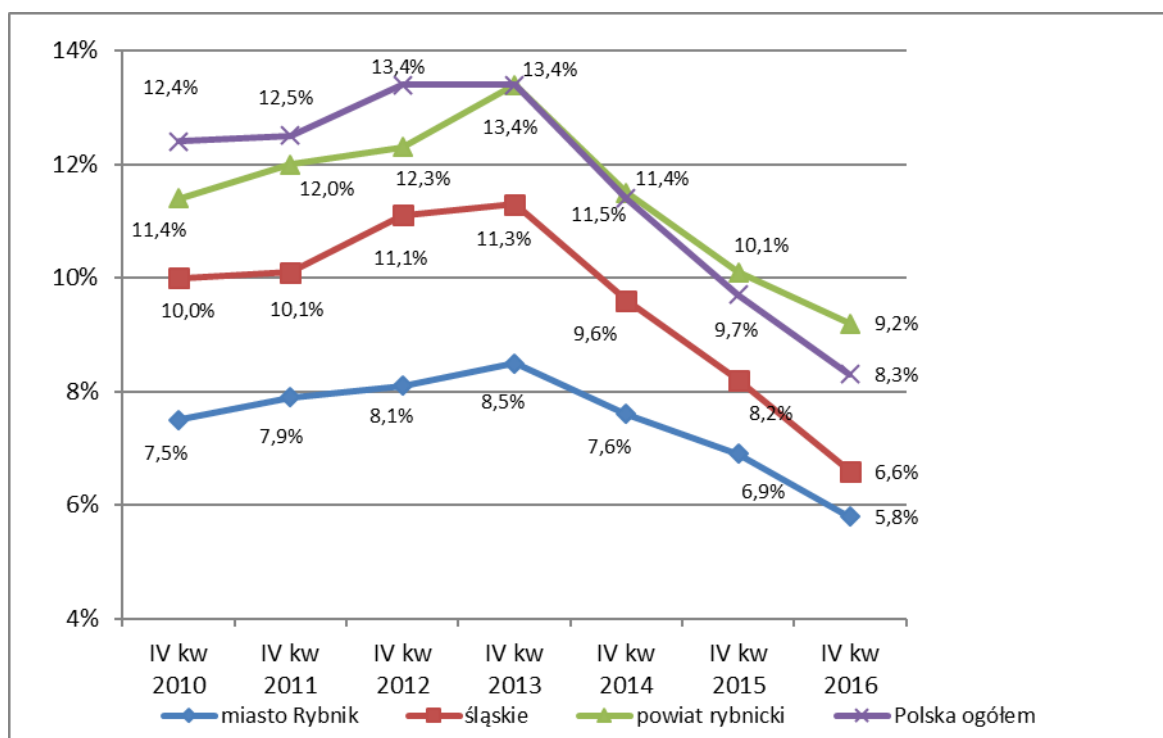
Wykres 6. Bezrobocie w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku

Stan z końca wyszczególnionego okresu. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS”, wykonany przez Biostat.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie rybnickim wyniosła w IV kwartale 2016 roku 9,2% podczas, gdy poziom bezrobocia w tym samym czasie w mieście Rybniku wynosił 5,8%. Dla porównania na terenie województwa oraz całego kraju bezrobocie wynosiło odpowiednio 6,6% i 8,3%. Od IV kwartału 2010 do IV kwartału 2013 utrzymywała się tendencja wzrostowa, efektem czego był wzrost stopy bezrobocia na terenie powiatu o 2 pkt. proc., a na terenie Miasta Rybnika o 1 pkt. proc. Wzrost ten stanowił odzwierciedlenie tendencji ogólnowojevodzkiej oraz krajowej. Po tym okresie nastąpił spadek stopy bezrobocia zarówno w Rybniku, jak i powiecie. Podobna tendencja wystąpiła w skali województwa i kraju. Poziom stopy bezrobocia rejestrowanego ilustruje wykres nr 7.

Wykres 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na tle województwa i kraju

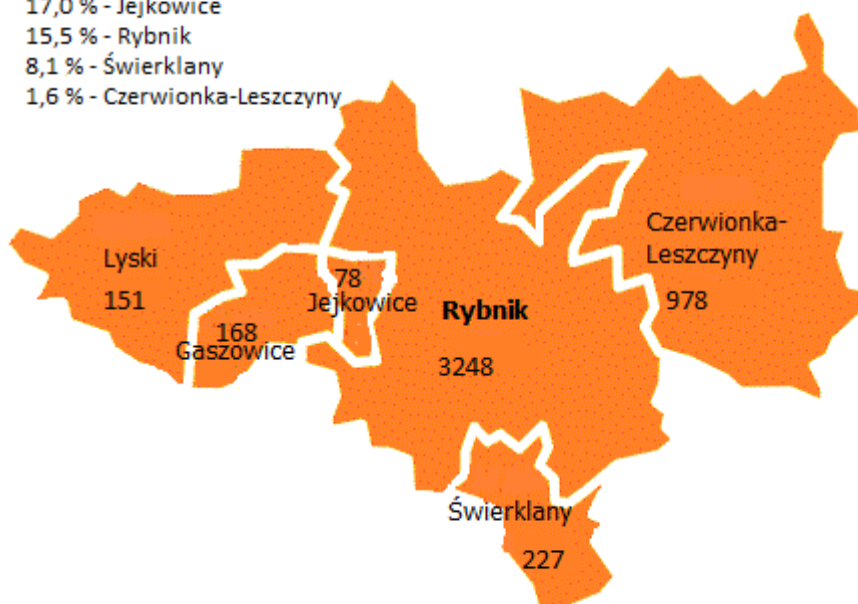
Według stanu z końca IV kwartału każdego roku. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS”, wykonany przez Biostat.

Spadek liczby bezrobotnych na przestrzeni ostatniego roku został odnotowany we wszystkich gminach powiatu rybnickiego, jak i w Mieście Rybniku. Do największego w porównaniu z rokiem poprzednim spadku liczby zarejestrowanych doszło w gminie Gaszowice (23,0%, tj. 50 osób), następnie w Lyskach (20,5% tj. 39 osób) oraz w Jejkowicach (17,0%, tj. 16 osób) i Świerklanach (8,1%, tj. 20 osób). Najmniejszy spadek odnotowano w Czerwionce-Leszczynach (1,6%, tj. 16 osób). W Mieście Rybniku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 15,5%, tj. o 596 osób. Powyższe dane zostały przedstawione na rysunku nr 3.

Rysunek 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz zmiana poziomu bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego oraz Miasta Rybnika

Spadek liczby bezrobotnych:

23,0 % - Gaszowice
20,5 % - Lyski
17,0 % - Jejkowice
15,5 % - Rybnik
8,1 % - Świerklany
1,6 % - Czerwionka-Leszczyń

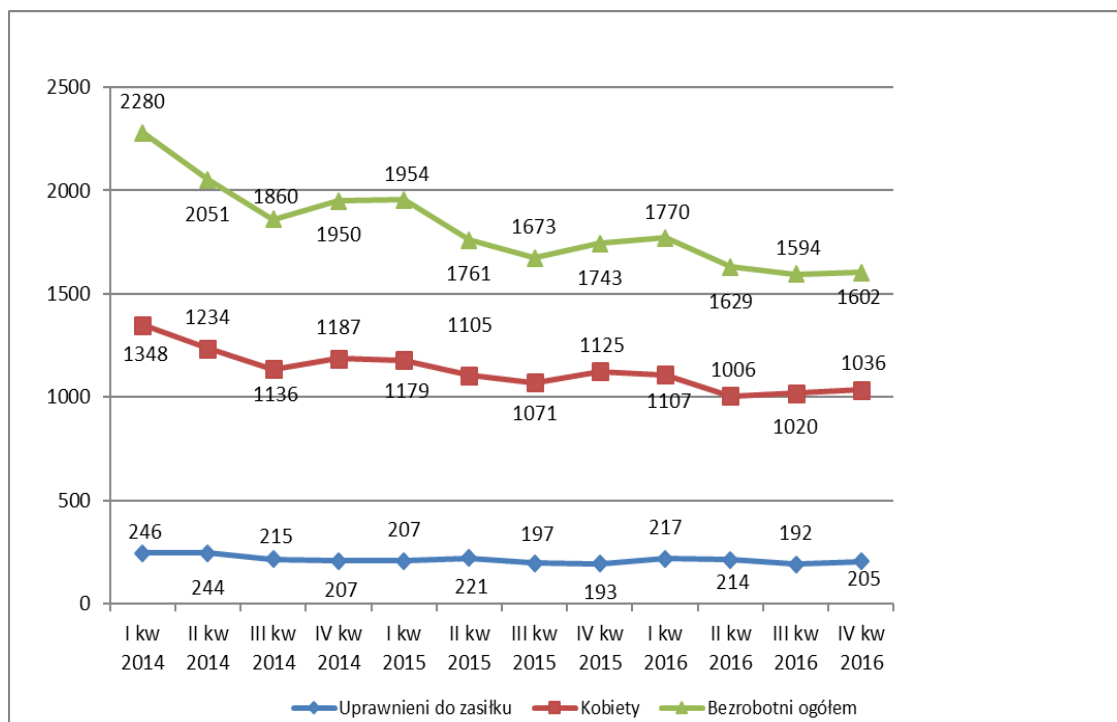

Według stanu z 31.12.2016 r. i w porównaniu do okresu sprzed roku.
Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie powiatu wzrosła pomiędzy IV kwartałem 2012 a I kwartałem 2013 r. (wzrost o 175 osób). Następnie spadała do końca III kwartału 2013 r. (o 162 osoby), po czym w IV kwartale 2013 roku nastąpił kolejny wzrost liczby bezrobotnych (o 140 osób). Po tym okresie odnotowano spadek trwający do końca III kwartału 2014 r. W IV kwartale 2014 r. liczba bezrobotnych wzrosła, a od I kwartału 2015 r. zaczęła maleć i osiągnęła pułap 1673 osób. Przez kolejne kwartały (IV kwartał 2015 i I kwartał 2016 r.) ponownie liczba osób bezrobotnych nieznacznie wzrosła – o 97 osób. Natomiast w kwartale III 2016 r. liczba ta spadła o 176 osób, by w IV kwartale 2016 r. zatrzymać się na liczbie 1602 zarejestrowanych bezrobotnych. W tym samym czasie liczba bezrobotnych kobiet wykazywała podobny trend. Najmniej kobiet zarejestrowanych było na koniec II kwartału 2016 r. – 1006 (co stanowiło wtedy 61,8% ogólnej liczby bezrobotnych), najwięcej zaś na koniec I kwartału 2013 r. – 1424 (61,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). Liczba osób uprawnionych do zasiłku w IV kwartale 2012 roku wynosiła 286 osób, a do I kwartału 2013 roku wzrosła o 17 osób. Do IV kwartału 2013 roku liczba bezrobotnych uprawnionych do zasiłku zmniejszyła się do 220 osób (9,6% ogółu bezrobotnych), a następnie doszło do wzrostu wśród osób otrzymujących zasiłek. Po tym okresie liczba osób posiadających prawo do zasiłku zaczęła stopniowo się zmniejszać

i na koniec IV kwartału 2015 r. zasiłek pobierało 193 osoby. W I kwartale 2016 r. doszło do wzrostu liczby osób pobierających zasiłek do 217 osób. Następnie wskaźnik ten zmalał o 25 osób w III kwartale 2016 r., by w IV kwartale 2016 r. utrzymać się na poziomie 205 osób uprawnionych do zasiłku. Powyższe dane przedstawiono na wykresie nr 8.

Wykres 8. Liczba bezrobotnych ogółem, bezrobotnych kobiet i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP z terenu powiatu rybnickiego

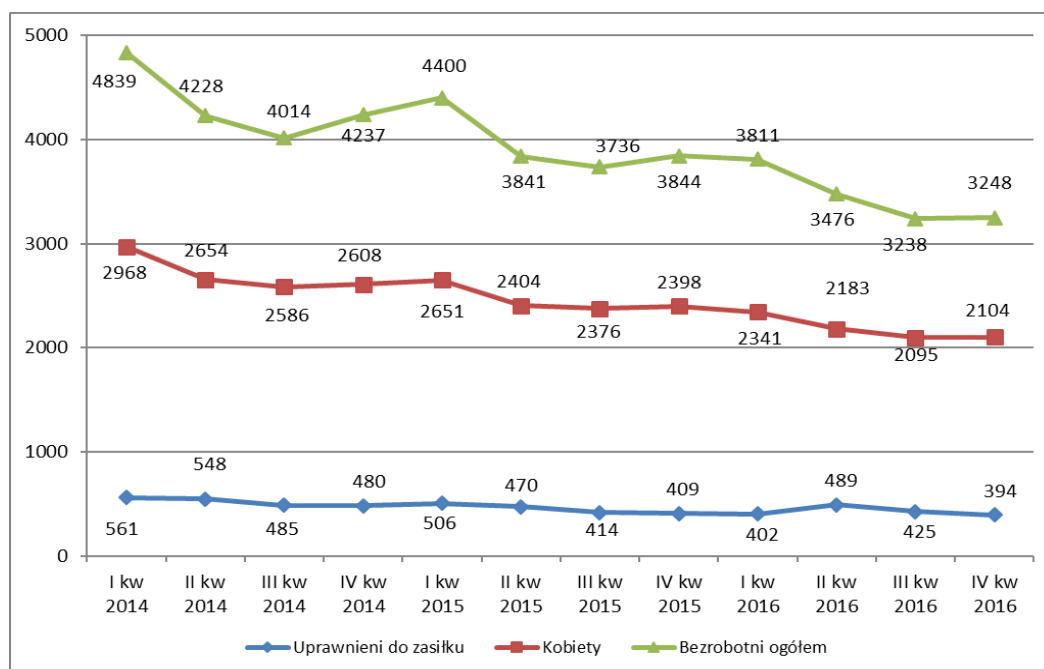

Stan z końca wyszczególnionego okresu. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS”, wykonany przez Biostat.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Mieście Rybniku wzrosła pomiędzy IV kwartałem 2012 roku, a I kwartałem 2013 roku o 381 osób. W II kwartale 2013 roku doszło do gwałtownego spadku liczby bezrobotnych (o 519 osób), po czym do I kwartału 2014 roku odnotowany został okres wzrostowy (dane te nie zostały pokazane na wykresie, ale zostały przytoczone w celu lepszego zobrazowania zachodzących tendencji). Następnie liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła i w III kwartale 2015 roku w mieście zarejestrowanych było 3736 osób. W IV kwartale 2015 r. liczba ta nieznacznie wzrosła do 3844 osób (o 108 os. w stosunku do poprzedniego kwartału). Natomiast rok 2016 odznacza się widocznym spadkiem liczby osób bezrobotnych. Liczba ta zaczęła maleć, by osiągnąć stan 3248 osób (IV kwartał 2016 r.).

W tym samym czasie liczba bezrobotnych kobiet wykazywała podobne wahania. Najmniej kobiet zarejestrowanych było na koniec III kwartału 2016 r. – 2095 (co stanowiło wtedy 64,7% ogólnej liczby bezrobotnych), najwięcej zaś na koniec I kwartału 2013 r. – 3166 (63,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). Od IV kwartału 2012 roku do I kwartału 2013 roku nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku (o 78 osób). Następnie odnotowano tendencję spadkową i w III kwartale 2013 roku liczba osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku wyniosła 510 osób (11,2% wszystkich bezrobotnych). Pomiędzy III kwartałem 2013 roku, a I kwartałem 2014 r. odnotowano wzrost w liczbie bezrobotnych z tej grupy o 51 osób (dane te nie zostały pokazane na wykresie, ale zostały przytoczone w celu lepszego zobrazowania zachodzących tendencji). Do IV kwartału 2014 r. zaobserwowano spadek liczby osób z prawem do zasiłku (o 81 osób). I kwartał 2015 r. charakteryzuje się ponownym wzrostem liczby osób uprawnionych do zasiłku (o 26 osób). Od tego momentu rozpoczyna się sukcesywne zmniejszanie się tej liczby. W IV kwartale 2016 r. liczba uprawnionych do zasiłku wynosiła 394 osoby. Szczegółowe informacje przedstawiono na wykresie nr 9.

Wykres 9. Liczba bezrobotnych ogółem, bezrobotnych kobiet i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP z terenu Miasta Rybnika

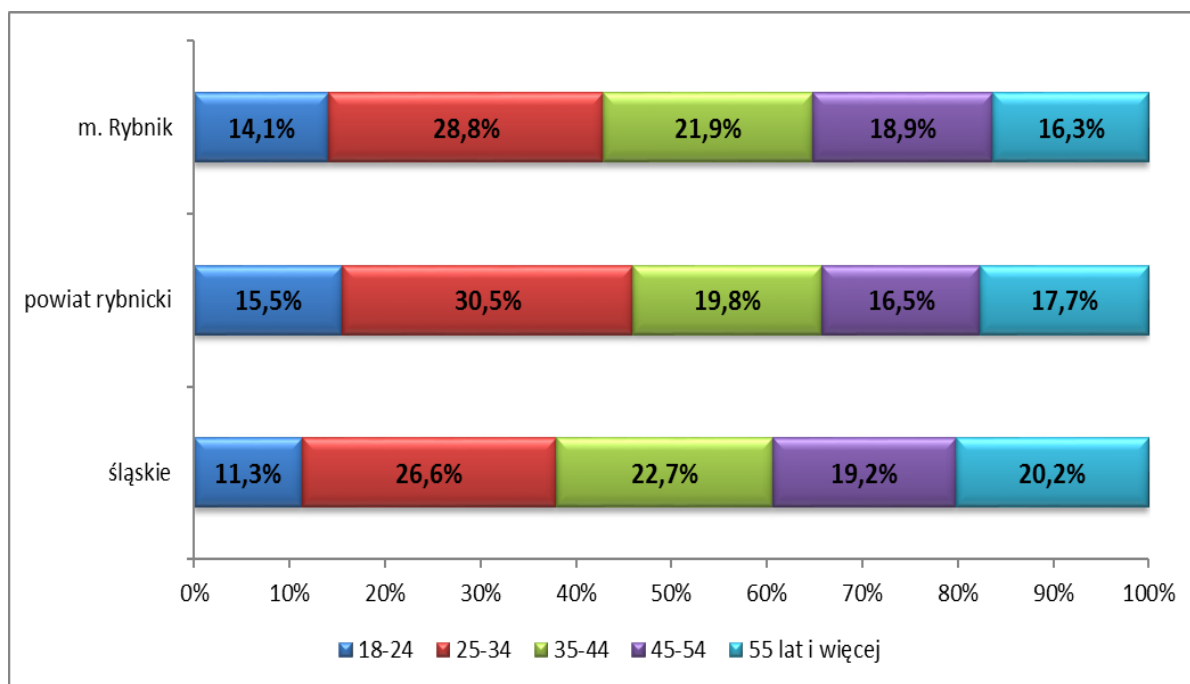

Stan z końca wyszczególnionego okresu. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku oraz Raport: „Badania określające zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy finansowane z KFS”, wykonany przez Biostat.

Charakterystyka osób bezrobotnych

W porównaniu z całym województwem, zarówno powiat rybnicki, jak i Miasto Rybnik charakteryzuje się wyższym udziałem wśród bezrobotnych osób młodych w wieku 18-24 lata. Odsetek osób młodych w powiecie wynosi 15,5%, w Mieście Rybniku 14,1%, podczas gdy w województwie kształtuje się na poziomie 11,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Odsetek osób w wieku 25-34 lata jest najwyższy w powiecie rybnickim (30,5%), natomiast w Mieście Rybniku udział osób bezrobotnych z tej grupy wiekowej wynosi 28,8%, a w całym województwie 26,6%. W województwie śląskim odsetek osób bezrobotnych w wieku 35-44 lata (22,7%) jest wyższy niż w Mieście Rybniku (21,9%), czy w powiecie (19,8%). W województwie wyższy jest również odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 45-54 lat. Podczas gdy w województwie 19,2% ogółu bezrobotnych znajduje się w tym przedziale wiekowym, w powiecie rybnickim oraz w Mieście Rybniku odsetki te wynoszą odpowiednio 16,5% oraz 18,9%. Udział osób z najstarszej grupy wiekowej - 55 lat i więcej jest najmniejszy w Mieście Rybniku (16,3%), podczas gdy w powiecie rybnickim wynosi 17,7%, a w całym województwie 20,2%. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie, mieście oraz w województwie przedstawiono na wykresie nr 10.

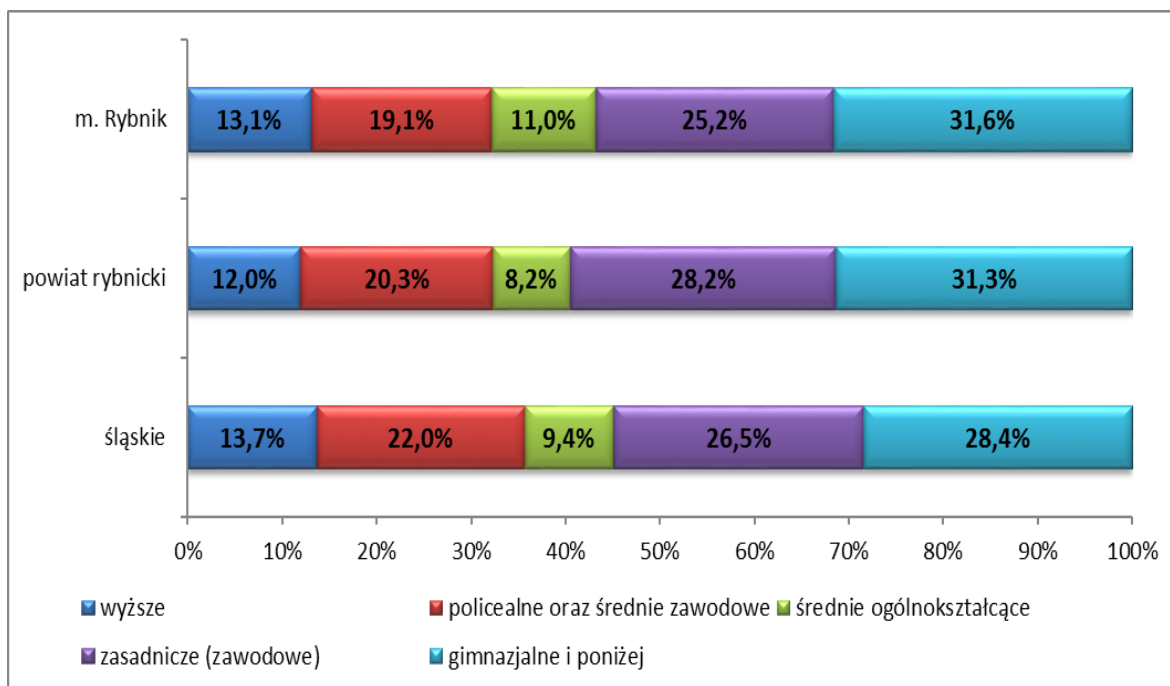
Wykres 10. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie rybnickim, Mieście Rybniku i województwie

Według stanu z 31.12.2016 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

W porównaniu z województwem oraz miastem, powiat rybnicki posiada najniższy odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym (12,0% w porównaniu z 13,7% w województwie i 13,1% w mieście). Zarówno w Mieście Rybniku, jak i w powiecie zarejestrowany jest mniejszy odsetek osób (odpowiednio 19,1% oraz 20,3%) z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym niż w województwie (22%). W powiecie rybnickim znajduje się najniższy odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - 8,2% osób. Natomiast w Mieście Rybniku oraz w województwie śląskim odsetek osób z tego rodzaju wykształceniem wynosi odpowiednio 11% oraz 9,4%. Bezrobotni z wykształceniem zasadniczym (zawodowym) mają większy udział w ogóle bezrobotnych na terenie powiatu – 28,2% niż w Mieście Rybniku (25,2%) oraz w województwie (26,5%). Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Mieście Rybniku 31,6% stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym, natomiast w powiecie rybnickim oraz w województwie udział osób z takim wykształceniem jest niższy i wynosi 31,3% w przypadku powiatu oraz 28,4% w przypadku województwa. Dane obrazujące strukturę bezrobotnych w powiecie rybnickim, Mieście Rybniku oraz w województwie śląskim w podziale ze względu na wykształcenie ilustruje wykres nr 11.

Wykres 11. Struktura bezrobotnych w powiecie rybnickim, Mieście Rybniku i województwie ze względu na wykształcenie

Według stanu z 31.12.2016 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to grupa osób, która ze względu na szczególne uwarunkowania ma znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia. 83,6% spośród ogółu bezrobotnych z powiatu rybnickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec IV kwartału 2016 r., kwalifikuje się do grupy osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Najwięcej jest osób długotrwale bezrobotnych – 50,0%. Na drugim miejscu są osoby do 30 roku życia, które stanowią 30,3%. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku - 26,7% ma więcej niż 50 lat. Pozostałe grupy osób są mniej liczne: bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia stanowią 12,6%, natomiast osób niepełnosprawnych jest 4,3% ogółu.

Szczegółowe informacje znajdują się w tabeli nr 8.

Tabela 8. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie rybnickim

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani	
	N	%
do 30 roku życia	486	30,3%
długotrwale bezrobotne	800	50,0%
powyżej 50 roku życia	428	26,7%
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	202	12,6%
niepełnosprawni	69	4,3%
będący w szczególnej sytuacji ogółem	1340	83,6%

Według stanu z 31.12.2016 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

W Mieście Rybniku 82,6% spośród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec IV kwartału 2016 r., kwalifikuje się do grupy osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wśród nich najwięcej jest osób długotrwale bezrobotnych, którzy stanowią 49,9% ww. grupy. W następnej kolejności są osoby młode do 30 roku życia, których w rejestrze PUP jest 28,7%. Na trzecim miejscu są bezrobotni powyżej 50 roku życia: 26,6%. Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy - 14,6% należy do osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Następną w kolejności grupą, są osoby niepełnosprawne, które stanowią 7,4%.

Szczegółowe informacje pokazuje tabela nr 9.

Tabela 9. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Mieście Rybniku

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani	
	N	%
do 30 roku życia	931	28,7
długotrwale bezrobotne	1620	49,9%
powyżej 50 roku życia	864	26,6%
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	474	14,6%
niepełnosprawni	240	7,4%
będący w szczególnej sytuacji ogółem	2682	82,6%

Według stanu z 30.09.2015 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Powyższe tabelki uzupełniają przedstawioną charakterystykę osób bezrobotnych o specyficzną kategorię osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Bezrobotni należący do powyższej grupy mają jedną wspólną cechę: z różnych powodów jest im bardzo trudno podjąć pracę lub powrócić na rynek pracy. Warto jeszcze raz powtórzyć, że bezrobotni należący do powyższej kategorii w rybnickim Urzędzie stanowią niespełna 83% ogółu zarejestrowanych. Jest to bardzo duża grupa osób, która bez systemowych i skoordynowanych działań aktywizacyjnych wszystkich działów Urzędu, z wykorzystaniem instrumentów finansowych, w sposób samodzielny, może nie znaleźć pracy.

Przedstawione w rozdziale drugim założenia Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2017-2023 w znacznym stopniu powinny przyczynić się do zwiększenia aktywizacji zawodowej tej kategorii bezrobotnych.

Ważną informacją jest również poznanie struktury zawodowej strony podaży rynku pracy. Strukturę osób zarejestrowanych w PUP Rybnik pod względem posiadanych kwalifikacji formalnych dla najliczniejszych zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych w PUP Rybnik w 2016 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba osób
1	Bez zawodu	645
2	Sprzedawca	310
3	Kucharz	114
4	Górnik eksploatacji podziemnej	111
5	Fryzjer	123
6	Technik ekonomista	100
7	Ślusarz	81
8	Robotnik budowlany	81
9	Mechanik pojazdów samochodowych	75
10	Pedagog	68
11	Technik prac biurowych	66
12	Krawiec	62
13	Nauczyciele różnych specjalizacji	52
14	Murarz	49
15	Cukiernik	48
16	Stolarz	45
17	Operator obrabiarek skrawających/tokarz	41
18	Kelner	40
19	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	39
20	Technik informatyk podziemnego	38
21	Mechanik maszyn i urządzeń górnictwa	36
22	Specjaliści ds. rachunkowości	36
23	Specjalista ds. administracji publicznej	34
24	Piekarz	29
25	Technik handlowiec	28
26	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	25
27	Technik budownictwa	25
28	Technik górnik	25
29	Technik administracji	24
30	Technik mechanik	18
31	Inżynier budownictwa	18
32	Inżynier górnik	14

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku, stan na 31.12.2016 r.

Jak pokazuje powyższa tabela struktura zawodowa osób zarejestrowanych w PUP Rybnik związana jest z ofertą edukacyjną rybnickich szkół ponadgimnazjalnych, uczelni wyższych oraz zapotrzebowaniem lokalnych pracodawców.

Nowelizacja ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła profilowanie pomocy osób bezrobotnych. Profil pomocy to właściwy ze względu na sytuację i potrzeby osoby bezrobotnej zakres form pomocy określonych w ustawie. Celem profilowania jest zastosowanie wobec osoby bezrobotnej takiej pomocy, która najbardziej odpowiada jej aktualnej sytuacji i potrzebom. Powiatowy Urząd Pracy ustalając profil pomocy dokonuje analizy sytuacji osoby bezrobotnej i jej szans na rynku

pracy biorąc pod uwagę oddalenie od rynku pracy i gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy. Wyróżnia się trzy profile pomocy i związane z nimi możliwości pomocy i zastosowania odpowiednich instrumentów rynku pracy:

- profil pomocy I – w tym profilu urząd pracy może zastosować pośrednictwo pracy i pomóc w uzyskaniu oferty pracy, a także w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe lub szkolenia, sfinansowanie kosztów egzaminów, zwrot kosztów przejazdu, bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej, świadczenie aktywizacyjne, pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej, bon szkoleniowy*, bon stażowy*, bon zatrudnieniowy*, bon na zasiedlenie* - (*bony dla osób bezrobotnych do 30 roku życia),
- profil pomocy II – w tym profilu urząd pracy może zastosować dowolne formy pomocy określone w ustawie, takie jak szkolenia, skierowanie do prac interwencyjnych lub robót publicznych itd., z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja,
- profil pomocy III – w tym profilu urząd pracy może zastosować m.in. Program Aktywizacja i Integracja, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy, programy specjalne, które obejmują instrumenty wymienione w ustawie uzupełnione dodatkowymi usługami, które mogą pomagać w trwałym powrocie na rynek pracy.

W PUP Rybnik struktura osób bezrobotnych według profili kształtuje się następująco:

Tabela 11. Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy dla Miasta Rybnika

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy			
		razem	%	kobiety	%
Ogółem		3067	100,0	1987	100,0
z tego	profil I	100	3,4	62	3,1
	profil II	2001	65,3	1178	59,3
	profil III	966	31,3	747	37,6

Stan na dzień 31.12.2016 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Tabela 13. Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy dla powiatu

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy			
		razem	%	kobiety	%
Ogółem		1523	100,0	977	100,0
z tego	profil I	35	2,3	25	2,6
	profil II	1019	66,9	604	61,8
	profil III	469	30,8	348	35,6

Stan na dzień 31.12.2016 r. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Jak obrazują powyższe tabele najwięcej osób bezrobotnych posiada II profil pomocy – odpowiednio: 65,3% dla Rybnika i 66,9% dla powiatu, następnie III profil pomocy – 31,3% dla Rybnika i 30,8% dla powiatu. Najmniej jest osób bezrobotnych z I profilem pomocy – 3,4% w Rybniku i 2,3% w powiecie. Rozkład profili pomocy zobowiązuje Urząd do stosowania odpowiednich form pomocy z wykorzystaniem wskazanych instrumentów, a co za tym idzie implikuje odpowiednie działania aktywizacyjne.

1.2.3. Liczba i struktura ofert pracy zgłaszanych do PUP Rybnik

W celu wspomagania i kreowania efektywnej polityki prozatrudnieniowej bardzo istotne jest poznanie strony popytowej rynku pracy. Dostosowanie kwalifikacji i umiejętności strony podaźowej do potrzeb pracodawców umożliwia rozwój społeczno-gospodarczo-ekonomiczny danego powiatu. W przypadku braku dostosowania możliwości i kompetencji pracobiorców konieczne jest skorygowanie kwalifikacji do aktualnie występujących potrzeb pracodawców. W rzeczywistości nigdy nie jest możliwe pełne zharmonizowanie strony podaźowej z popytą. Należy jednak prowadzić wszechstronne działania ograniczające bezrobocie - szczególnie bezrobocie strukturalne.

Najczęściej zgłaszane do realizacji oferty pracy w 2016 roku przedstawiają poniższe tabele. Struktura zapotrzebowania ze strony pracodawców odzwierciedla charakter głównych sektorów lokalnego rynku pracy. Jak widać są to głównie zawody związane z handlem, kierowcy różnych kategorii, pracownicy biurowi, szeroko rozumiani budowlańcy, magazynierzy, pracownicy różnego rodzaju sektora usług, pracownicy produkcji, pracownicy fizyczni (robotnicy gospodarczy, sprzątaczk).

Tabela 13. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w 2016 r. – Rybnik

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1.	Sprzedawca	215
2.	Pracownik biurowy	177
3.	Kierowca samochodu ciężarowego, prawo jazdy kat. B, C, C+E	155
4.	Pracownik budowlany i pokrewne	128
5.	Magazynier	73
6.	Referent	70
7.	Mechanik pojazdów samochodowych	64
8.	Kasjer	61
9.	Doradca klienta	59
10.	Fryzjer	58
11.	Sprzątaczką	51
12.	Kucharz	48
13.	Pracownik gospodarczy	43
14.	Kelner	34
15.	Pomoc administracyjna	34
16.	Przedstawiciel handlowy	31
17.	Kosmetolog/kosmetyczka	30
18.	Ślusarz	30
19.	Elektryk	30
20.	Spawacz	28

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

Tabela 14. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w 2016 r. - powiat rybnicki

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	Sprzedawca	98
2	Kierowca samochodu ciężarowego, prawo jazdy kat. B, C, C+E	71
3	Pracownik budowlany	56
4	Operator maszyn	48
5	Pracownik biurowy	47
6	Fryzjer	42
7	Magazynier	41
8	Sprzątaczką	30
9	Księgowa i pokrewne	28
10	Kucharz	27
11	Kasjer	21
12	Pracownik produkcji	20
13	Pracownik gospodarczy	17
14	Pomoc administracyjna	16
15	Elektromonter	14
16	Mechanik pojazdów samochodowych i maszyn	14
17	Kosmetyczka/kosmetolog	13
18	Piekarz, pomocnik piekarza	13
19	Pracownik utrzymania czystości	10
20	Spawacz	10
21	Ślusarz	10

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

Dodatkowych informacji na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy dostarcza przeprowadzany cyklicznie monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych na terenie miasta i powiatu rybnickiego. Poniższe tabele przedstawiają te zawody, które podczas przeprowadzania analizy w pierwszej połowie 2016 r. zostały uznane jako deficytowe, nadwyżkowe lub zrównoważone.

Tabela 15. Zawody deficytowe i nadwyżkowe - Rybnik, informacja sygnałna za I półrocze 2016 r.

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
		Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe
		Kierownicy do spraw finansowych
		Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
	zawód deficytowy	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Agenci ubezpieczeniowi
		Kierowcy samochodów ciężarowych
		Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni
		Agenci sprzedaży bezpośredniej
		Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
		Agenci i administratorzy nieruchomości
		Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Dyrektorzy generalni i zarządzający, Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych
		Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń
		Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne
		Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
		Sekretarki (ogólne)
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Technicy rolnictwa i pokrewni
		Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok
		Nauczyciele kształcenia zawodowego
		Kowale i operatorzy pras kuźniczych

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Tabela 16. Zawody deficytowe i nadwyżkowe - powiat, informacja sygnałna za I półrocze 2016 r.

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
		Agenci ubezpieczeniowi
		Inżynierowie mechanicy
		Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych
		Zaopatrzeniowcy
		Kierownicy do spraw budownictwa
		Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży
		Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
		Programiści aplikacji
		Analitycy systemów komputerowych
		Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
		Projektanci aplikacji sieciowych i multimedialnych
	zawód deficytowy	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Pomocniczy personel medyczny, Psycholodzy i pokrewni
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Tapicerzy i pokrewni
		Operatorzy aparatury medycznej
		Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni
		Kelnerzy
		Projektanci grafiki i multimedialnych
		Pomoce kuchenne
		Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości
		Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Technicy mechanicy
		Szwaczki, hafciarki i pokrewni
		Recepcjoniści hotelowi
		Inżynierowie górnictwa i metalurgii
		Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych
		Operatorzy urządzeń energetycznych
		Pracznice ręczne i prasowacze
		Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni
		Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin
		Specjaliści nauk o Ziemi
		Pracownicy usług domowych
		Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna
		Nauczyciele akademicki

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Przedstawiona poniżej analiza SWOT, z wpisanymi w niego zasobami i deficytami Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku, uzupełnia informacje obrazujące sytuację panującą na lokalnym rynku pracy.

Tabela 17. Analiza SWOT dla lokalnego rynku pracy

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność funduszy celowych służących aktywizowaniu osób pozostających bez pracy (Fundusz Pracy, PFRON, EFS). 2. Wzrastająca liczba partnerów społecznych działających na rzecz rozwiązywania problemów rynku pracy. 3. Rozwój instytucji rynku pracy. 4. Dobrze przygotowana kadra publicznych służb zatrudnienia (pod względem merytorycznym i praktycznym) gotowa do profesjonalnego świadczenia usług na rzecz osób pozostających bez pracy oraz pracodawców. 5. Udzielanie wsparcia dzięki zintegrowanej współpracy kluczowych pracowników PUP Rybnik. 6. Atrakcyjne położenie geograficzne (bliskość ważnych węzłów komunikacyjnych). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostosowanie kwalifikacji potencjalnych pracowników do potrzeb rynku pracy. 2. Duża stopa bezrobocia wśród osób: do 34 roku życia oraz osób po 50 roku życia. 3. Feminizacja bezrobocia. 4. Rosnąca liczba osób dotkniętych bezrobociem długookresowym. 5. Niska jakość zasobów pracy pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. 6. Duży odsetek osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. 7. Niska motywacja osób bezrobotnych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalszy rozwój instytucji rynku pracy. 2. Pozyskiwanie funduszy europejskich na realizację projektów, mających na celu poprawę zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. 3. Możliwość budowania dialogu społecznego w celu rozwiązywania problemów rynku pracy. 4. Promowanie mobilności zawodowej. 5. Dostosowanie form i kierunków kształcenia do zapotrzebowania na rynku pracy. 6. Rozwój ekonomii społecznej. 7. Zorientowanie działań instytucji rynku pracy na aktywizację zawodową osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. 8. Promowanie aktywności zawodowej osób wchodzących na rynek pracy i w wieku 50+. 9. Zorientowanie działań instytucji rynku pracy na promowanie uruchamiania własnej działalności gospodarczej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie koszty zatrudnienia. 2. Mało zróżnicowana ilość ofert pracy. 3. Odpływ wykwalifikowanej kadry zmuszonej do migracji zarobkowej. 4. Utrzymujący się wysoki poziom „szarej strefy”. 5. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa. 6. System edukacyjny zbyt wolno reagujący na zmiany zachodzące na współczesnym rynku pracy.

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku.

Przedstawiona powyżej szczegółowa analiza sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu rybnickiego i Miasta Rybnika, z opisem uwarunkowań demograficznych, ekonomicznych i edukacyjnych oraz pokazaniem struktury strony podaźowej i popytowej, stanowi punkt wyjścia do opracowania założeń programowych, równoważących lokalny rynek pracy. Mając na uwadze zapewnienie wysokiej efektywności działań przedstawiona poniżej strategia zakłada współpracę ze wszystkimi najważniejszymi podmiotami lokalnego rynku pracy.

2. Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika

2. 1. Cel główny programu, kierunki działań i cele strategiczne

CEL GŁÓWNY:

Rozwój lokalnego rynku pracy poprzez promocję zatrudnienia, przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców Miasta Rybnika.

Lp.	Kierunki działań i cele strategiczne
1.	Objęcie działaniami aktywizującymi osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu zwiększenia ich mobilności zawodowej na rynku pracy
1.1.	Indywidualizacja działań na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy
1.2.	Aktywizacja osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy
1.3.	Zapewnienie odpowiedniej jakości realizacji ofert pracy
1.4.	Umożliwienie korzystania z programów i projektów przeznaczonych dla osób bezrobotnych, w tym osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy
2.	Zapewnienie odpowiedniej skuteczności zatrudnieniowej z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy
2.1.	Promocja zatrudnienia
2.2.	Stosowanie instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy
3.	Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia
3.1.	Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia spółdzielni socjalnych przez osoby bezrobotne
3.2.	Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy
4.	Popularyzacja kształcenia ustawicznego i wspieranie rozwoju kształcenia zgodnego z potrzebami rynku pracy
4.1.	Nabycie, podniesienie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy
4.2.	Wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i ich pracowników
5.	Rozwój współpracy i partnerstwa w obszarze lokalnego rynku pracy
5.1.	Rozwijanie partnerstwa pomiędzy PUP a instytucjami sektora publicznego i prywatnego dla zwiększenia jakości i efektywności świadczonych usług
6.	Profesjonalizacja Publicznych Służb Zatrudnienia
6.1.	Zapewnienie odpowiednich warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia działań statutowych przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku
6.2.	Zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku

2.2. Harmonogram realizacji zadań

Realizator zadań: PUP Rybnik, termin realizacji: 2017-2023

1. Objęcie działaniami aktywizującymi osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu zwiększenia ich mobilności zawodowej na rynku pracy.

1.1. Cel strategiczny: Indywidualizacja działań na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Świadczenie poradnictwa zawodowego dla klientów PUP Rybnik	<ul style="list-style-type: none">- popularyzacja usług w zakresie poradnictwa zawodowego,- udzielanie porad oraz informacji indywidualnych i grupowych, w tym dla osób, którym ustalono III profil pomocy,- współpraca z partnerami rynku pracy,- organizacja szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy,- umożliwianie dostępu do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia.
Prowadzenie działań profilaktycznych w celu podniesienia świadomości zawodowej mieszkańców Rybnika	<ul style="list-style-type: none">- popularyzacja usług doradczych,- współpraca z placówkami oświatowymi, w tym szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, zakładami pracy – m.in. outplacement, wizyty zawodoznawcze itp.
Usługi doradców klienta	<ul style="list-style-type: none">- określanie profilu pomocy- sporządzanie Indywidualnego Planu Działania,- świadczenie zindywidualizowanej i kompleksowej usługi pomocowej.

1.2. Cel strategiczny: Aktywizacja osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Stosowanie zintegrowanych form aktywizacji	<ul style="list-style-type: none">- stały monitoring sytuacji i problemów osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (m.in. monitoring bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy oraz osób zagrożonych zakwalifikowaniem do III profilu pomocy),- podejmowanie działań na rzecz zwiększenia mobilności zawodowej i przestrzennej osób bezrobotnych i poszukujących pracy,- świadczenie odpowiednich form pomocy dla osób bezrobotnych, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,

	- stosowanie komplementarnych i kompleksowych działań wspierających w stosunku do osób bezrobotnych, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Aktywizacja osób niepełnosprawnych	- realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, - inicjowanie, opracowywanie i realizacja programów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, - współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, związkami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
Podjęmowanie innych działań mających na celu aktywizację osób bezrobotnych i poszukujących pracy	- wspieranie bezrobotnych przy podnoszeniu kwalifikacji zawodowych poprzez przyznawanie stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki, - refundowanie kosztów opieki nad dzieckiem.
Stosowanie innych metod i instrumentów sprzyjających aktywizacji z uwzględnieniem ekonomii społecznej i partnerstwa lokalnego	- współpraca z organizacjami pozarządowymi, - współfinansowanie powstawania spółdzielni socjalnych,

1.3. Cel strategiczny: Zapewnienie odpowiedniej jakości realizacji ofert pracy	
Cel operacyjny	Sposób realizacji
Pozyskiwanie ofert pracy	- wizytowanie pracodawców, - pozyskiwanie nowych pracodawców do współpracy oraz utrzymanie kontaktów z pracodawcami dotychczas współpracującymi, - współpraca z urzędami pracy z miast ościennych w zakresie wymiany informacji o wolnych miejscach pracy, - monitorowanie innych źródeł ofert pracy, w tym portali internetowych, lokalnej i regionalnej prasy.
Doskonalenie procesu realizacji ofert pracy	- poszerzenie możliwości realizacji ofert pracy, - przegląd ofert zatrudnienia zgodny z kwalifikacjami i umiejętnościami posiadanymi przez bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy, - stały kontakt z pracodawcą w celu zapewnienia dostępu do informacji o strukturze zarejestrowanych bezrobotnych,

	- optymalne zaspokajanie potrzeb pracodawcy w zakresie doboru kandydatów na wolne miejsca zatrudnienia.
Podejmowanie przedsięwzięć sprzyjających kontaktom osób bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami	- organizowanie giełd, jarmarków i targów pracy, - współudział w procesach rekrutacyjnych, - inicjowanie i udział w innych przedsięwzięciach mających na celu bezpośredni kontakt osób bezrobotnych z pracodawcami.
Realizacja zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami EOG oraz zatrudniania cudzoziemców w Polsce	- realizowanie zadań w zakresie pośrednictwa pracy prowadzonego w ramach sieci EURES, - badanie i analizowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy w związku z postępowaniem o wydanie zezwolenia na zatrudnianie cudzoziemców w Polsce.

1.4. Cel strategiczny: Umożliwienie korzystania z programów i projektów przeznaczonych dla osób bezrobotnych, w tym osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Inicjowanie i realizacja własnych programów i projektów aktywizacji rynku pracy	- współrealizacja krajowych, regionalnych programów przeciwdziałania bezrobociu, - opracowywanie i realizacja lokalnych programów aktywizacji bezrobotnych (m.in. realizacja wspólnie z ośrodkami pomocy społecznej Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) skierowanego do osób z ustalonym III profilem pomocy, które jednocześnie korzystają ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej), - programowanie i wykonywanie działań realizowanych przy wsparciu m.in. środków Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z wykorzystaniem środków z rezerwy Funduszu Pracy ministra właściwego ds. pracy oraz Marszałka Województwa, PFRON.
Upowszechnianie informacji o działaniach podejmowanych przez inne podmioty na rzecz osób bezrobotnych	- pozyskiwanie i rozpowszechnianie informacji o innowacyjnych projektach realizowanych dla grup defaworyzowanych na rynku pracy.

2. Zapewnienie odpowiedniej skuteczności zatrudnieniowej z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy

2.1. Cel strategiczny: Promocja zatrudnienia

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Prowadzenie stałej działalności informacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - opracowywanie i zamieszczanie na stronie Urzędu materiałów informacyjnych o usługach i instrumentach rynku pracy świadczonych przez PUP, - promocja działalności Urzędu w mediach, - informowanie bezrobotnych o możliwościach zatrudnieniowych, - informowanie otoczenia instytucjonalnego o zadaniach realizowanych przez PUP Rybnik, - promowanie działań urzędu poprzez stronę internetową, - współpraca z partnerami rynku pracy w zakresie wymiany informacji o usługach i instrumentach rynku pracy, - organizacja konferencji, dni otwartych Urzędu, - stosowanie nowoczesnych metod i narzędzi informacyjno-promocyjnych.

2.2. Cel strategiczny: Stosowanie instrumentów wspierających podstawowe usługi rynku pracy

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Realizacja instrumentów rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - finansowanie kosztów przejazdu i powrotu z miejsca zamieszkania do miejsca pracy, odbywania stażu, przygotowania zawodowego w związku ze skierowaniem przez PUP, - finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy, - ustalanie uprawnień do dodatków aktywizacyjnych, - dodatkowe instrumenty dla bezrobotnych do 30 r. życia (bon stażowy, bon szkoleniowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia).
Realizacja form wspierających zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie staży, - organizacja robót publicznych i prac interwencyjnych, - realizowanie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych,

	<ul style="list-style-type: none"> - grant na telepracę, - świadczenie aktywizacyjne, - refundacja składek na ubezpieczenie społeczne osób do 30 r. życia podejmujących pracę po raz pierwszy w życiu, - dofinansowanie wynagrodzeń bezrobotnych 50+.
Zapewnienie odpowiedniej skuteczności zatrudnienia z zastosowaniem instrumentów rynku pracy oraz form wspierających zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> - negocjowanie z pracodawcami możliwości zatrudnienia po zakończeniu realizacji form subsydiowanych, - zawieranie umów i porozumień z pracodawcami deklarującymi zatrudnienie osób bezrobotnych po zakończeniu form subsydiowanego zatrudnienia, - realizacja przepisów dot. pomocy publicznej, - badanie efektywności po zakończeniu odbywania form wspierających zatrudnienie.

3. Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

3.1. Cel strategiczny: Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia spółdzielni socjalnych przez osoby bezrobotne

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Podjęmowanie działań informacyjno-promocyjnych dotyczących przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowywanie i rozpowszechnianie informacji dot. możliwości samozatrudnienia, - udział w inicjatywach i projektach promujących przedsiębiorczość, - podejmowanie działań sprzyjających wymianie informacji oraz dobrych praktyk dotyczących przedsiębiorczości, - promowanie dobrych praktyk w zakresie samozatrudnienia.
Umożliwianie klientom PUP w Rybniku podejmowania działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> - świadczenie poradnictwa zawodowego, z uwzględnieniem tematyki przedsiębiorczości, - organizowanie szkoleń z zakresu przedsiębiorczości, - udzielanie bezrobotnym i poszukującym pracy jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności gospodarczej, - udzielanie środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.

3.2. Cel strategiczny: Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Udzielanie wsparcia przedsiębiorcom przy tworzeniu nowych miejsc pracy	<ul style="list-style-type: none">- zapewnienie pełnej i rzetelnej informacji o możliwościach wsparcia pracodawcy przez urząd pracy w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy,- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, refundacja składki na ubezpieczenie społeczne oraz prace interwencyjne,- świadczenie pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy,- udział w projektach promujących przedsiębiorczość i konkurencyjność przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy.
Pozyskiwanie nowych i współpraca z dotychczasowymi pracodawcami w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy	<ul style="list-style-type: none">- nawiązywanie kontaktów z nowymi pracodawcami w celu zapewnienia im pośrednictwa pracy oraz przedstawienia możliwego wsparcia.

4. Popularyzacja kształcenia ustawicznego i wspieranie rozwoju zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy.

4.1. Cel strategiczny: Nabycie, podniesienie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Promowanie oraz informowanie o możliwościach rozwoju zawodowego oferowanego przez PUP Rybnik	<ul style="list-style-type: none">- przygotowanie i udostępnienie ulotek, wywieszanie plakatów,- przygotowywanie i udostępnianie informacji o szkoleniach i innych formach wsparcia rozwoju zawodowego: bezpośrednio zainteresowanym, wykorzystując tablice ogłoszeń Urzędu, strony internetowe, lokalną prasę, radio, telewizję, portale internetowe,- współpraca z lokalnymi partnerami rynku pracy.
Organizowanie szkoleń oraz pozostałych form wspierających rozwój zawodowy	<ul style="list-style-type: none">- wybór instytucji szkoleniowej,- zawieranie umów szkoleniowych lub powierzanie szkoleń,- kierowanie na szkolenia,- monitorowanie przebiegu szkolenia,- prowadzenie analiz skuteczności i efektywności szkoleń,

	<ul style="list-style-type: none"> - finansowanie szkoleń, - zawieranie umów oraz finansowanie: studiów podyplomowych, przygotowania zawodowego dorosłych, pożyczki szkoleniowej, kosztów egzaminów lub licencji.
--	---

4.2. Cel strategiczny: Wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i ich pracowników

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Promowanie oraz informowanie o możliwościach rozwoju zawodowego pracodawców i ich pracowników oferowanych przez PUP Rybnik	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i udostępnienie ulotek, wywieszanie plakatów, - przygotowywanie i udostępnianie informacji o możliwościach wsparcia rozwoju zawodowego pracodawców i pracowników: bezpośrednio zainteresowanym, wykorzystując tablice ogłoszeń Urzędu, strony internetowe, lokalną prasę, radio, telewizję, portale internetowe, - współpraca z lokalnymi partnerami rynku pracy.
Prowadzenie działań wspierających rozwój zawodowy	<ul style="list-style-type: none"> - zawieranie umów, - kontrola realizacji umów, - finansowanie kształcenia ustawicznego: (kursy, studia podyplomowe, egzaminy, badania lekarskie, ubezpieczenie), - sporządzanie sprawozdań i analiz.

5. Rozwój współpracy i partnerstwa w obszarze lokalnego rynku pracy

5.1. Cel strategiczny: Rozwijanie partnerstwa pomiędzy PUP a instytucjami sektora publicznego i prywatnego dla zwiększenia jakości i efektywności świadczonych usług

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Udział i wspieranie projektów promujących i rozwijających dialog, partnerstwo oraz współpracę na rzecz świadomego planowania kariery zawodowej i optymalizacji zatrudniania	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie powstawania partnerstw lokalnych na rzecz świadomego planowania kariery zawodowej oraz zwiększania zatrudnienia i rozwoju lokalnego rynku pracy.
Partnerstwo z organizacjami pozarządowymi	<ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie i współpraca z organizacjami pozarządowymi, - wymiana informacji o sytuacji na rynku pracy oraz o usługach świadczonych przez lokalnych partnerów rynku pracy.

Współpraca z innymi podmiotami związanymi ze sferą zatrudnienia i aktywizacji zawodowej	- kontynuacja lub nawiązanie współpracy z partnerami lokalnego rynku pracy m.in. radą rynku pracy, Urzędem Miasta Rybnika, PIP, OPS, WUP, OHP, ZUS, GUS, PFRON, powiatowymi urzędami pracy, mediami, agencjami zatrudnienia.
---	--

6. Profesjonalizacja Publicznych Służb Zatrudnienia

6.1. Cel strategiczny: Zapewnienie odpowiednich warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia działań statutowych przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Świadczenie usług zgodnie z obowiązującymi przepisami	- dostosowywanie pracy urzędu do bieżących nowelizacji przepisów dotyczących usług rynku pracy i aktywizacji zawodowej, w tym przede wszystkim ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
Wdrażanie zasad, procedur, usprawniających i ujednolicających tryb postępowania w Urzędzie	- wypracowywanie własnych zasad postępowania na podstawie dotychczasowych doświadczeń, - dostosowanie pracy urzędu do wymogów prawnych.

6.2. Cel strategiczny: Zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku

Cel operacyjny	Sposób realizacji
Doskonalenie zawodowe pracowników urzędu pracy	- udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach, warsztatach, studiach podyplomowych itp. - umożliwianie pracownikom dostępu do materiałów, podręczników, publikacji, stron internetowych w celu pozyskiwania przez nich bieżących informacji związanych z wykonywanymi zadaniami.
Zapewnianie odpowiednich warunków pracy	- wyposażanie stanowisk pracy w odpowiedni sprzęt teleinformatyczny z dostępem do internetu ułatwiający pracę, - korzystanie z nowoczesnych technologii w celu stałego doskonalenia procesu pracy.

3. Efekty Programu

- 1) aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- 2) aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3) ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
- 4) wpływ narzędzi stosowanych przez Urząd na rozwój zasobów na lokalnym rynku pracy,
- 5) wzmocnienie potencjału lokalnej przedsiębiorczości,
- 6) poszerzenie katalogu partnerstw lokalnych.

4. Źródła finansowania

Środki na realizację programu pochodzić będą z:

- 1) Budżetu Państwa – Fundusz Pracy,
- 2) Funduszy Unii Europejskiej,
- 3) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

5. Monitorowanie Realizacji Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Rybnika na lata 2017-2023

Monitorowanie realizacji działań Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2017-2023 oraz ocena postępu realizacji założonych celów prowadzone będą w oparciu o wskaźniki realizacji celów. Instytucją odpowiedzialną za monitorowanie wdrażania i ewentualną aktualizację Programu będzie Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. W ramach działań monitorujących realizację Programu zakłada się opracowywanie rocznych raportów z jego realizacji.

Wskaźniki monitorujące rynek pracy w Rybniku.

Wskaźniki szczegółowe odnoszące się do sytuacji na lokalnym rynku pracy dotyczące poszczególnych celów strategicznych oraz celów operacyjnych:

Cel strategiczny 1.

Objęcie działaniami aktywizującymi osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu zwiększenia ich mobilności zawodowej na rynku pracy.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 1.1.

Indywidualizacja działań na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

- liczba porad indywidualnych i grupowych,
- liczba szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy,
- liczba udzielonych informacji zawodowych,
- liczba podmiotów rynku pracy, placówek oświatowych, w tym szkół, poradni psychologiczno-pedagogicznych, z którymi współpracowano,
- liczba osób korzystających z informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia,
- liczba osób, dla których ustalono profil pomocy,
- liczba osób, dla których stworzono Indywidualny Plan Działania,

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 1.2.

Aktywizacja osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- liczba skierowań do pracy,
- liczba skierowań na staż,
- liczba skierowań na PSU,
- liczba skierowań na PZD,
- liczba osób, które uzyskały stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki,
- liczba osób, które uzyskały refundację kosztów opieki nad dzieckiem do 7 roku życia,
- liczba miejsc pracy utworzonych w wyniku zastosowania działań aktywizujących określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ze środków finansowych PUP.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 1.3.

Zapewnienie odpowiedniej jakości realizacji ofert pracy:

- liczba wizyt u pracodawców,
- liczba pracodawców w bazie danych PUP Rybnik oraz liczba pozyskanych nowych pracodawców,
- liczba zorganizowanych, giełd pracy, jarmarków ofert pracy, targów pracy,
- liczba pozyskanych ofert pracy.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 1.4.

Umożliwienie korzystania z programów i projektów przeznaczonych dla osób bezrobotnych, w tym osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- liczba współrealizowanych programów krajowych, regionalnych i lokalnych przeciwdziałania bezrobociu oraz liczba ich uczestników,
- liczba i nazwa zrealizowanych programów,

- liczba uczestników programów,
- osiągnięta efektywność realizowanych programów.

Cel strategiczny 2.

Zapewnienie odpowiedniej skuteczności zatrudnieniowej z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 2.1.

Promocja zatrudnienia:

- liczba przeprowadzonych konferencji, dni otwartych Urzędu itp.,
- liczba i rodzaj wydarzeń promujących usługi PUP Rybnik,
- liczba materiałów informacyjnych o usługach i instrumentach rynku pracy świadczonych przez PUP zamieszczonych na stronie Urzędu, w mediach.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 2.2

Stosowanie instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy:

- liczba osób objętych instrumentami i usługami rynku pracy (szkolenia, bony szkoleniowe, staże, bony stażowe, przygotowanie zawodowe dorosłych, bon na zasiedlenie, prace społecznie użyteczne, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania, refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do 7 roku życia) itp.,
- liczba osób skierowanych na roboty publiczne, prace interwencyjne,
- liczba osób, którym przyznano dodatek aktywizacyjny,
- liczba i rodzaj wykorzystanych instrumentów rynku pracy.

Cel strategiczny 3.

Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 3.1.

Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia spółdzielni socjalnych przez osoby bezrobotne:

- liczba i rodzaj wydarzeń promujących postawy przedsiębiorcze zorganizowane przez PUP Rybnik lub w których PUP brał udział,
- liczba osób bezrobotnych, które uzyskały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- liczba utworzonych spółdzielni socjalnych,
- kwota udzielonych dotacji.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 3.2.

Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy:

- liczba i kwota udzielonych refundacji na doposażenie nowego miejsca pracy.

Cel strategiczny 4.

Popularyzacja kształcenia ustawicznego i wspieranie rozwoju zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 4.1.

Nabycie, podniesienie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

- liczba zorganizowanych szkoleń,
- liczba osób bezrobotnych skierowanych na szkolenia,
- liczba umów o dofinansowanie studiów podyplomowych,
- liczba umów o realizację przygotowania zawodowego dorosłych,
- liczba udzielonych pożyczek szkoleniowych,
- liczba umów na sfinansowanie kosztów egzaminu lub licencji.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 4.2.

Wsparcie kształcenia ustawicznego pracodawców i ich pracowników:

- liczba zawartych umów na realizację kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców,
- liczba pracowników i pracodawców, którzy skorzystali z dofinansowania kształcenia ustawicznego.

Cel strategiczny 5.

Rozwój współpracy i partnerstwa w obszarze lokalnego rynku pracy.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 5.1.

Rozwijanie partnerstwa pomiędzy PUP a instytucjami sektora publicznego i prywatnego dla zwiększenia jakości i efektywności świadczonych usług

- liczba posiedzeń Powiatowej Rady Rynku Pracy,
- liczba spotkań partnerskich z podmiotami rynku pracy,
- rodzaj działań prowadzonych w ramach partnerstwa lokalnego.

Cel strategiczny 6.

Profesjonalizacja Publicznych Służb Zatrudnienia.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 6.1.

Zapewnienie odpowiednich warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia działań statutowych przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku

- rodzaj i zakres wdrożonych zarządzeń zwiększających profesjonalizację usług,
- zapewnienie odpowiedniego wyposażenia stanowisk pracy w sprzęt teleinformatyczny ułatwiający pracę,
- liczba przeprowadzonych kontroli wewnętrznych dotyczących realizacji działań statutowych.

Wskaźniki realizacji Celu operacyjnego 6.2.

Zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku

- liczba pracowników PUP w Rybniku, którzy podwyższyli swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach,
- liczba pracowników PUP w Rybniku, którzy brali udział w konferencjach, warsztatach, seminariach.

6. Postanowienia końcowe

Program to dokument otwarty i „elastyczny” tzn. może podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, rozeznanymi potrzebami miasta oraz wymogami prawa. Zagrożeniem dla realizacji programu może być - przewidziana na 1.01.2018 r. - zmiana ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, implikująca zmiany przepisów, które nie mogły być uwzględnione w założeniach Programu.

Realizację Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2017-2023 powierza się Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku.

7. Bibliografia

1. Augustyn A., Gruszczyński I., Muster R. (red.) diagnoza edukacji i rynku pracy w województwie śląskim. Raport z badań realizowanych w ramach projektu „Diagnoza edukacji i rynku pracy na Śląsku”, Katowice-jastrzębie Zdrój 2010, KAGA- DRUK.
2. R.Geisler, M.Geisler, (red.), Zawodowiec – przyszłościowiec wyzwaniem dla rybnickiego rynku kształcenia zawodowego, Miasto Rybnik, Rybnik 2010
3. Góra M., Sztanderska U. Wprowadzenie do analizy lokalnego rynku pracy. Przewodnik, Warszawa 2006, MPIPS.
4. Kolny B., Maciejewski G. Zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym w wyniku restrukturyzacji przemysłu węglowego w województwie śląskim – mity i fakty, Warszawa 2006, IPiSS.
5. Krajewski S., Mackiewicz M., Krajewski P. (red.) Jak obniżyć bezrobocie – mechanizmy niwelowania niedopasowań strukturalnych na rynku pracy. Rekomendacje, Łódź 2008, Proxima sp. z o.o.
6. Kryńska E. Podręcznik użytkownika metod, narzędzi i procedur diagnozowania zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na regionalnym i lokalnym rynku pracy, Warszawa 2010, MPiPS.
7. Kwiatkowski E. Bezrobocie podstawy teoretyczne, Warszawa 2007, PWN.
8. Mayntz R., Holm K., Hubner P. Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej, Warszawa 1985, PWN.
9. Pactwa B., Rojek-Adamek P. (red.) Edukacja całożyciowa – kompetencje cywilizacyjne a regionalny rynek pracy, Tychy 2006, Wydawnictwa Naukowe WSZiNS.
10. Rybka I., Trawkowska D., Wytyczne do tworzenia samorządowych strategii rozwiązywania problemów społecznych, w: Strategie w polityce społecznej, M. Grewiński, A. Karwacki, (red). Warszawa 2009.
11. Szarfenberg R. Marginalizacja i wykluczenie społeczne, Wykłady, Warszawa 2006, Instytut Polityki Społecznej, Uniwersytet Warszawski.

8. Netografia

<http://www.rybnik.eu/>

<http://www.rybnik.pl/index.php?id=281>

<http://www.starostwo.rybnik.pl/>

<http://www.stat.gov.pl>

http://stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_miast/miasto_rybnik.pdf

http://stat.gov.pl/vademecum/vademecum_slaskie/portrety_powiatow/powiat_rybnicki.pdf

9. Spis rysunków, wykresów i tabel

1. Spis rysunków

1. Rysunek 1. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego i w Rybniku.....6
2. Rysunek 2. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego oraz w Mieście Rybniku.....13
3. Rysunek 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz zmiana poziomu bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu rybnickiego oraz Miasta Rybnika.....22

2. Spis wykresów

1. Wykres 1. Struktura mieszkańców powiatu rybnickiego pod względem wieku.....7
2. Wykres 2. Struktura mieszkańców Miasta Rybnika pod względem wieku.....8
3. Wykres 3. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na przestrzeni ostatnich 5 lat.....12
4. Wykres 4. Pracujący w powiecie rybnickim wg grup sekcji PKD w końcu 2014 roku.....17
5. Wykres 5. Pracujący w Mieście Rybniku wg grup sekcji PKD w końcu 2014 r.....18
6. Wykres 6. Bezrobocie w powiecie rybnickim i Mieście Rybniku.....20
7. Wykres 7. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie rybnickim i Mieście Rybniku na tle województwa i kraju.....21
8. Wykres 8. Liczba bezrobotnych ogółem, bezrobotnych kobiet i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP z terenu powiatu rybnickiego.....23
9. Wykres 9. Liczba bezrobotnych ogółem, bezrobotnych kobiet i uprawnionych do zasiłku zarejestrowanych w PUP z terenu Miasta Rybnika.....24
10. Wykres 10. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie rybnickim, Mieście Rybniku i województwie.....25
11. Wykres 11. Struktura bezrobotnych w powiecie rybnickim, Mieście Rybniku i województwie ze względu na wykształcenie.....26

3. Spis tabel

1. Tabela 1. Saldo migracji dla powiatu rybnickiego i Miasta Rybnika w latach 2010-2014.....	9
2. Tabela 2. Ruch migracyjny w gminach powiatu rybnickiego oraz Mieście Rybniku w latach 2013-2014.....	9
3. Tabela 3. Dane dotyczące szkolnictwa w Rybniku w latach 2010-2014.....	10
4. Tabela 4. Dane dotyczące szkolnictwa w powiecie rybnickim w roku szkolnym 2013/14.....	11
5. Tabela 5. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku według sekcji PKD.....	14
6. Tabela 6. Podział podmiotów gospodarczych w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku według klas wielkości.....	16
7. Tabela 7. Pracujący w powiecie rybnickim i w Mieście Rybniku na koniec 2014 roku wg grup sekcji PKD w porównaniu do innych lokalizacji.....	19
8. Tabela 8. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie rybnickim.....	27
9. Tabela 9. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Mieście Rybniku...	28
10. Tabela 10. Struktura zawodowa osób zarejestrowanych w PUP Rybnik 2016 r...	29
11. Tabela 11. Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy dla Miasta Rybnika.....	30
12. Tabela 12. Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy dla powiatu.....	31
13. Tabela 13. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w 2016 r. - Rybnik	32
14. Tabela 14. Najczęściej zgłaszane oferty pracy w 2016 r. – powiat rybnicki	33
15. Tabela 15. Zawody deficytowe i nadwyżkowe - Rybnik, informacja sygnałna za I półrocze 2016 r.....	34
16. Tabela 16. Zawody deficytowe i nadwyżkowe - powiat, informacja sygnałna za I półrocze 2016 r.....	35
17. Tabela 17. Analiza SWOT dla lokalnego rynku pracy.....	36